

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250

Letna naročnina L. 2.500

Letna inozemstvo L. 3.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXI. - Štev. 16 (1046)

Gorica - četrtek, 17. aprila 1969 - Trst

Posamezna številka L 50

Slej ko prej potreben poklic Val nasilja v Italiji

Da bi mogel Kristus izpolniti svojo obljubo, dano učencem pred svojim trpljenjem: »Ne bojte se! Jaz ostanem z vami do konca sveta!« je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, svoji Cerkvi je dal vidnega poglavarja v osebi sv. Petra, na binškošni praznik pa ji je poslal še svojega Duha Tolažnika.

Svoji Cerkvi pa je dal na veliki četrtek tudi duhovništvo. Zato je duhovnik drugi Kristus v polnem pomenu besede, saj nadaljuje Kristusovo poslanstvo, ko pomaga ljudem pri prehodu iz sužnosti greha v življenje milosti in svobodo božjih otrok. Zato je srečanje z duhovnikom vedno v nekem smislu srečanje s Kristusom.

NASE SREČANJE Z DUHOVNIKOM

Z njim se srečavamo pri sv. maši, ko nam v moči svojega posvečenja priključimo na oltar samega Kristusa, z duhovnikom se srečavamo pri delitvi zakramentov in ko nam deli blagoslov z neba.

Najbolj pa je brez dvoma intimno srečanje s Kristusom po duhovniku pri sv. spovedi. Nikdar tako ne občutimo božje bližine kot tedaj, ko polni zaupanja razgrinjamo svojo notranjost, se obtožujemo, govorimo o svojih težavah, iščemo nasveta, vzpodbude in tolažbe in se nato vračamo pomirjeni iz spovednice v življenje.

Laiki naj bi hodili za Kristusom; duhovnik pa ne hodi za Kristusom, ampak s Kristusom. Zaradi zakramentalne milosti, ki ga povezuje z božjim Učenikom, je drugi Kristus. Ne samo, da deli njegove milosti, ampak deli z njim tudi njegovo trpljenje, nasprotovanje in osamljenost. Skoraj nima človeka, da bi mu svoje težave potolžil in se k njemu zatekel po tolažbo.

Ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič je letos za nedeljo duhovskih poklicev (20. aprila) zapisal: »Rad bi se iz srca zahvalil vsem slovenskim duhovnikom, ki morda že leta in leta vztrajajo na svojih nelahkih župnijah. Mnogokrat se zdijo pozabljeni od ljudi, obdaja jih osamljenost in nerazumevanje, pogostokrat so deležni tudi obojanja in kritičnega podtikanja, zraven pridejo še boleznin in druge življenjske tegobe. Tako postaja vse njihovo življenje ena sama neprestana daritev in služba drugim. Prepričan sem, da opravlja v božji ekonomiji milosti sleherni duhovnik veliksko delo, pa naj bo na zunaj še tako malo opazno in priznано. Če nam je vedno živo pred očmi Gospodova primera o pšeničnem zrnu, ki ob svojem odmiranju poraja novo življenje, potem nam bo lahko razumeti, zakaj se včasih nenadoma in nepričakovano pojavljajo duhovniški poklici po naših župnijah, kjer je morda dolga leta skromno življal in trpel znanje malo priznan slovenski duhovnik. Naj ob dnevu molitve za duhovske poklice sprejemo vsi ti zvesti stražarji Gospodove črede po naših hribih in dolinah priznanje ter zahvalo. Njihovo nesebično delo, njihove žrtve in molitve bodo tudi v bodoče najboljša poročila, da nam ne bo zmanjkalo poklicev.«

Zadnji koncil nam podaja novo podobo duhovnika, ne s častni obdanega in z odlikovanji ovenčanega, ampak takega, ki služi svojemu ljudstvu. To je res sveto-pisemski vidik, saj je Kristus svoje apostole imenoval le »žančce, ribiče, delavce, dninarje, služabnike.« In kakor sta zakonca po zakramentu posvečena, da služita drug drugemu in svojim otrokom, tako je duhovnik zaradi svojega posvečenja dolžan služiti družbi, saj sta oba poklica socialna poklica.

NAS DOPRINOS K NOVIM POKLICEM

Kdo pa naj dela za to vrsto poklicev? Koncil pravi, da celotno krščansko ljudstvo. Najprej družine, ki naj bi bile prva semenišča. Duhovni poklic je kakor majhna bilka, ki potrebuje ugodnega ozračja, da se more razviti. Prvo tako ugodno ozračje ustvarjajo družine: v njih mora biti molitveno življenje, veselo služenje drug drugemu, smisel za žrtve, ljubezen

do Cerkve, premagovanja, odpoved, nesebično izogrevanje za bližnjega.

Tako ozračje, ki je za poklice ugodno, mora ustvarjati tudi celotna župnija s tem, da v njej kipi bujno versko življenje, je doma močna vera, se goji zdrava pobožnost, se izvaja ljubezen do ubogih in se budno pazi, da ne pride do pohujšanjsaj s strani odraslih. Premnogo duhovnih poklicev se ne razvije zaradi slabih vzgledov.

Zadnja odločitev za duhovniški oz. redovniški poklic pa je prepuščena posamezniku. Potrebna mu je zvrhana mera velikodušnosti in smisel za delo Cerkve ter skrb za neumrljive duše. Kljub vedno višjemu življenjskemu standardu in vedno bolj tehnično razvitemu svetu je duhovnik še vedno potreben, kajti tudi današnji človek ne živi samo od kruha, temveč od vsake besede, ki pride iz božjih ust. Po besedah koncilne konstitucije o Cerkvi je sodobni duhovnik »posvečen za oznanjevanje evangelija, za obhajanje bogoslužja, za pastirja vernikov, deležen je edinega sredništva med Kristusom in svetom, nastopa v Kristusovi osebi, vrši službo sprave, nosi molitve vernikov pred Boga in zbira božjo družino kot bratsko skupnost...«

Da pa delavec med božjim ljudstvom ne bo nikdar zmanjkalo in da bodo duhovniki v smislu koncilnega Odloka o njih službi in življenju »vernikom predočevali odličnost in potrebo duhovništva z oznanjevanjem besede in s pričevanjem lastnega življenja, ki razodeva duha službe in pravo velikonočno veselje«, je treba znati za poklice moliti in biti iznajdljiv v organiziranju teh molitev. Udeležujemo se maš za duhovne poklice na prve četrte in prve sobote v mesecu, prirejamo molitvene ure v isti namen, priporočamo zadevo bolnikom in trpečim, da bodo pripravljivi vse svoje molitve in žrtve prinašati v ta veliki namen sv. Cerkve. —eJ

DE GAULLOV ULTIMAT FRANCOZOM

V Franciji bodo imeli 27. aprila zopet ljudsko glasovanje ali referendum. Gre za preureditev Francije po deželah in za senatno reformo. General De Gaulle je že izjavil, če bi večina državljanov izrekla svoj »ne«, da se bo nemudoma odpovedal predsedništvu republike in se umaknil v ozadje. S tem je De Gaulle kot že večkrat poprej dal referendumu osebni pečat. Vprašanje o vsebini predlagane reforme se je umaknilo plebiscitu o De Gaullovi osebi.

Ni dvoma, da kaže sedanji režim kljub nekim napakam veliko večjo aktivnost kot so jo kazale nekdanje politično nestabilne vlade. Tudi preureditev Francije na deželni podlagi je treba pozdraviti, saj bo znani francoski centralizem s tem precej ob moč. Težava je le v tem, da je povprečni državljan o tem le malo poučen. Vsaj 40% Francozov še ni na jasnem, kaj De Gaulle pravzaprav hoče. Prav ti pa bodo referendum odločili.

Zato je vlada dala tiskati v nakladi 15 milijonov izvodov posebno knjižico na 14 straneh, ki jo bo prejel vsak volivec. V njej je objavljen De Gaullov proglas in besedilo zakonskega osnutka o pokrajinski in senatni reformi ter navodila za referendum. Ob prebiranju naj bi bralec, zlasti tisti, ki ni dosti razgledan, dobil občutek, da bodo po vseh deželah Francije, če bo referendum uspel, začele ceste, bolnišnice in šole rasti kar same od sebe kot gobe po dežju.

Posebna radijska karavana — v njej je bilo tudi po trideset vozil in še več — je v minulih tednih obiskala vse francoske pokrajine in skušala zainteresirati prebivalstvo s predavanji, razpravami in popevki. Ljudje naj bi dobili občutek, da je referendum istočasno »velika narodna zadeva« in obenem »stvar zaupanja«

Pariški list »Le Monde« je nedavno zapisal, da doživlja italijansko politično življenje težko krizo, ki se lahko konča s katastrofo. Kaka katastrofa uničenja javnega reda verjetno še ni pred duri, res pa je, da v Italiji iz dneva v dan narašča nasilje, ki mu je skupna uporaba bomb in mu je težko odkriti ozadje.

Bombe pokajo vsepovsod: nastavljajo jih proti cerkvam, kot se je to zgodilo v Genovi, ali proti tistim bencinskim črpalkam, katerih gospodarji se niso hoteli priključiti stavki; druge bombe so zadele sedeže političnih strank v Padovi, kulturni krožek v Neaplju, spomenik karabinjerjem v Turinu. V obmorskem mestu La Spezia je eksplozija kakih 10 kg tritola razdejala pritlične prostore stavbe, kjer so uradi vojne mornarice. Precej močna je bila tudi bomba, ki je eksplodirala pred palačo »Madama«, kjer zaseda italijanski senat. Do eksplozije je prišlo v Rimu tudi pred palačo ministrstva za prosveto in pred ministrstvom za pravosodje. Najbolj pa so pretekli teden odjeknili v javnosti neredi, ki so se primerili v Battipagli v južni Italiji.

DOGODKI V BATTIPAGLI

Battipaglia je tipično mesto italijanskega Juga, važno železniško križišče, ki leži na progi Neapelj-Salerno-Taranto oz. R. Calabria. V mestu sta dve tovarni: za tobačne izdelke in za sladkor, kateri zaposlujeta 600 ljudi. Govorice, da bodo obe podjetji zaprli, so poglone ljudi na ulice. Protestni obhod v sredo 9. aprila se je izrodil

v spopad s policijo. Ta se je branila pred vedno bolj nasilno množico. Nekdo izmed varnostnih agentov je sprožil svoje orožje. Dva strela sta imela smrtonosen učinek med občinstvom. Ena profesorica od 26 let in en študent od 19 let sta izgubila življenje, ko sta prisostvovala z balkona hiše pouličnim manifestacijam.

Cena množičnega besa je bila strahotna: 92 policistov in orožnikov poškodovanih, med demonstranti 34 ranjenih, 18 policijskih vozil uničenih, drugih 24 delno neuporabnih, od privatnih poškodovanih okrog 200 avtomobilov. Skupina 200 razgrajčev je zasedla železniško postajo, kjer so za več ur blokirali ves promet. Na železniški tir so postavili tudi bolniški voziček vojnega invalida, ki je mahal s palico in zatrjeval, da se ne bo umaknil, dokler ne bo dobil od oblasti konkretnih zagotovil za izboljšanje tamkajšnjih gospodarskih razmer. Na ceste so bile postavljene ovire, občinska hiša, policijski komisariat, sedež sodnije, občinski davčni urad požgani, lutka karabinjerja v maršalski uniformi pa slovesno zažgana. V bližini pa kot v zasmeh napis na bleščeči kovinski plošči: »V demokratični državi je policija v službi državljana.«

Izgretniki v Battipagli očitno niso bili tega mnenja. V navzočnosti policijskih oddelkov so videli predstavnik sebe negotove in obotavljajoče se državne oblasti, ki je nemočna, ko je treba ljudstvu priskočiti na pomoč. Zato so se odločili za direkten nastop, kjer si ljudske množice lahko dajo duška brez strahu, da bi jih kdo klical na odgovor.

In dejansko! Rimska vlada, zlasti socialisti, ki jo sestavljajo, so ostali v zadregi. Vsem je jasno, da bi morala vlada nekaj ukreniti v zaščito javnega reda. A kaj, ko se vsi bojijo, da bi to izrabili komunisti in vlado obtožili, da je na strani bogatih in posedujočih. Za komuniste so taki izgredi upravičen izbruh nevolje prebivalstva in prilika, da znova zahtevajo razorožitev policije.

Edini, ki se je še upal dosti jasno govoriti, je bil notranji minister Restivo. Pred svojimi kolegi je poudaril štiri dejstva: 1. izgredi (požigi, obmetavanje s kamenjem, pustošenje uradov, napadi na policiste) so se pričeli pred nastopom varuhov javnega reda; 2. uporaba zažigalnih bomb tipa Molotov je bila tolika, da so morale biti te bombe že predhodno pripravljene za spopad; 3. pri

pouličnih manifestacijah je sodelovalo več sto oseb, ki so prišle od drugod, kar da misliti, da so bile manifestacije vodene od zunaj; 4. varnostni agenti, če so streljali, so streljali upravičeno v samoobrambi, saj so bili določene trenutke obdani od tisočglave množice, ki je bila na tem, da jih linča.

Tudi za republikance je jasno, tako piše njih glasilo »La voce repubblicana«, da »je nevidna roka vodila naivne demonstrante. Nekdo bi rad našo državo spravil v položaj, ki bi zahteval zatrtje nasilja in bi s tem sprožil notranjo revolucijo. Pri tem pada v oči, da so si stališča skrajne desnice in leve izredno blizu.«

ITALIJANSKA DRUŽBA JE V KRIZI

Bombe, ki pokajo vsepovsod, uničena vozila na cestah, opustošena poslopja, vse to ima svoj skupni imenovalec, razrušiti sedanji pravni red v italijanski družbi. Italijanski državljan je splošno prepričan, da je prirojenim odporom proti oblasti in proti vsemu, kar pride od zgoraj ali diši po politiki. Ta popolna brezbriznost nasproti javnemu življenju ima sicer zgodovinsko ozadje, toda dejansko povzroča prezir od vseh javnih problemov, ki zadevajo družbo. Te rešujejo le neki izbranci, ki so izvoljeni vsakih pet let, pa potem ne iščejo več stikov z volivci, temveč se bavijo le s svojimi osebnimi ali skupinskimi strankarskimi koristmi.

Temeljno zlo današnje italijanske družbe je brez dvoma v prepadu, ki loči državljan (bazo) od vrhov političnega in javnega življenja. Dejansko bi pa volivec ne smel stati nikdar ob strani in brezbrizno opazovati, kaj delajo sedanji mogočniki: stranke, sindikati in gospodarski monopoli. Treba bi bilo tudi uvesti ljudsko glasovanje (referendum) poleg običajnih volitev ter demokratično decentralizirati.

Končno, treba bi bilo tudi očistiti zrak, ki ga vdihavamo vsak dan. Nicola Adelfi, ki pogosto v turinski »Stampi« obravnava osnovne politične probleme v italijanskem javnem življenju, opozarja na zatozlo ozračje, ki ga ustvarjajo listi, reklama in razne prireditve. Treba se je le za hip ustaviti pred kioski, v katerih prodajajo razne revije; skoro vse povečujejo le spolnost in revolverstvo. Zlasti platnice so veren izraz tega vzdušja. Ljudje, ki se stalno gibljejo v takšnem ozračju, začutijo prej ali slej željo po pokanju bomb; zlasti mladina bi najraje vso gnilobo v družbi z bombami počistila. Kar nas mora vznemirjati, je bacil nasilja, ki se neprestano širi; celo v svetišča je že zašel. Najhujše pri tem pa je to, da nam to naše bolezensko stanje kar prija. Za bolnika, ki hoče biti bolan, pa ni zdravil.

Veličastna posvetitev nove nazareške bazilike

Poročali smo že, da je kardinal Garro-ne, prefekt kongregacije za katoliško vzgojo, posvetil v Nazaretu 25. marca letos veličastno novo baziliko v čast Marijine-mu oznanjenju. Pri posvetitvi je sodelovalo 6 škofov. Zbralo se je nad 4000 vernikov. Prisotni so bili tudi predstavniki raznih krščanskih veroizpovedi in izrael-ske vlade.

Moro na obisku v Gorici

V soboto, 12. aprila zvečer je obiskal Gorico bivši predsednik vlade poslanec Aldo Moro ter se ustavil na goriškem sedežu Krščanske demokracije. Tu so ga sprejeli in pozdravili najvišji predstavniki oblasti ter upravitelji in predstavniki stranke.

Bivši vladni predsednik je po pozdravnem nagovoru pokrajinskega tajnika KD dr. Ciana razvil vrsto misli o notranjih zadevah KD s posebnim ozirom na bližnji izredni kongres stranke. Med drugim je Moro opozoril na nujnost novih prijemov ob nenehnem spoštovanju vseh osnovnih idealnih vrednot, ki so še vedno aktualne in pri tem zlasti podčrtal krščanski navdih lastne politične stranke. Poleg tega

je Moro še analiziral nekaj misli v zvezi z delovanjem vlade, ki ji je vso prejšnjo zakonodajno dobo predsedoval. Omenil je potrebo po jasni politični volji in poznanju meja, ki se postavljajo tudi vladnim programom. S posebnim ozirom na našo pokrajino je poslanec Moro omenil politiko odprtosti do sosednjih narodov, politiko, ki je morda kje naletela na nepri-ljubljenost, a jo je njegova vlada hotela uresničiti.

Srečanja sta se udeležila tudi slovenska občinska svetovalca dr. Bratina in dr. Bratuž, katera je pokrajinski tajnik KD predstavil bivšemu ministrskemu predsedniku kot zastopnika SDZ, ki sodeluje z večinsko stranko v upravnih organih.

Apostol gobavev govoril Slovincem Nova vloga o položaju Slovincem v Italiji

Naznanilo, da bo na belo nedeljo govoril apostol gobavev francoski advokat Raoul Follereau goriškim Slovincem v Katoliškem domu v Gorici, je razgibalo naše ljudi kot le malokatera prireditelj. Napolnili so dvorano in galerijo in še mnogi so stali. Predavanje moza krščanske ljubezni je tak obisk v polni meri opravilo. Vse navzoče je globoko prevzela globoka logika njegovih izjav. Preproste, a prepričevalne besede govornika so jih kot magnet železo potegnile za seboj. Ob koncu predavanja so z obilnimi prispevki potrdili, da besede Raoula Follereauja niso padle v prazno.

Follereaujeva izvajanja kakor tudi razgovor z njim je vzel na magnetofonski trak tudi urednik mladinske revije »Ognjiščec«, ki je nalašč prihitel iz Kopra v Gorico. Samo predavanje je mojsrsko stavek za stavkom prevajal v slovenščino prof. Drago Butkovič. Odličnega gosta je najprej pozdravil dr. Kazimir Humar in mu izrekel dobrodošlico z besedami: »Bog vas sprimi!« Tako nato je povzel besedo sam Follereau. Priluhnejo naj ji še bralci našega lista!

REVOLUCIJA LJUBEZNI

Stirideset let — je dejal Raoul Follereau — je potujem z ženo po svetu v službi gobavev. So to ljudje, ki jih je družba izločila, Kristus pa sprejel, saj jim je že pred dva tisoč leti izkazoval ljubezen. Pri teh potovanjih širom po svetu — dvaintridesetkrat sva ga že prehodila — sva ugotovila, da je na zemlji še 15 milijonov gobavev, en gobavec na dvesto ljudi.

V začetku tega stoletja je bilo zdravniško oskrbovanih le sto tisoč gobavev. Človeštvo je bilo prepričano, da so gobe nalezljiva bolezen; zato je bil gobavec prekleto bitje, iz človeške družbe izločen in izobčen iz javnosti. Obupati bi morali, če bi bili za stalno ostali oropani človeške pomoči. Pa so jim kot prvi prinesli ljubezen in z njo upanje krščanski misijonarji. Nato je priskočila na pomoč tudi zdravniška veda. Izkazalo se je, da so gobe le rahlo nalezljive. Na tisoče gobavev sem že objel in moja žena še več, pa še nimava gob. Najbolj čudovito danes je to, da je doseglo ozdravljenje že pet milijonov gobavev. Sam preživim leto za letom z ženo šest mesecev med temi nesrečnejši, da bi ljudi rešil strahopetnosti pred to boleznijo. Prav v tem je največja težava za gobavce. Čeprav bi jih Bog v enem dnevu vse ozdravil, bi bila akcija za bivše gobavce še vedno potrebna, saj bi bilo še vedno treba družbo prepričevati, naj se ne boji sprejeti gobavev v svojo sredo.

Leta 1954 se je na mojo pobudo prvič obhajal Svetovni dan za gobavce; letos ga je praznovalo že 130 držav, mnogo med njimi nekrščanskih. Tudi v goriški škofiji ima ta dan velik odjek; to je bil eden nagibov, da sem prišel med vas in se vam želim zahvaliti za razumevanje.

Sicer pa, kadar je govora o ljubezni do bližnjega, le kako bi ne bili kristjani v prvi vrsti? Ni mar škandal in vnebovpijoč greh, da v stoletju, ki potroši na tisoče milijard za razne Sputnike in atomsko ter raketno orožje, propevajo poleg telesnih gob še hujše in bolj nevarne gobe na delu človeštva: beda, socialna krivica nasilje in fanatizem? Tudi zoper te gobe se moramo boriti, saj je bilanca 20. stoletja po Kristusovem prihodu na svet in njegovem oznanilu ljubezni nad vse žalostna. Toliko je nagradnega orožja, da bi se dalo ubiti vsakega človeka na zemlji ne enkrat, ampak petindvajsetkrat. Dva človeka na tri se nikdar ne najesta do sitega; in od teh lačnih jih dvajset od sto nima niti dvajset let. Osemsto mili-

Širite „Katoliški glas“

jonov ljudi sploh ne ve, kaj je zdravnik; ena milijarda jih ne zna ne brati ne pisati.

Samo po sebi se vzbuja vprašanje: Zakaj so oni nesrečni in ne mi? S čim sem si zaslužil, da me Bog hrani in oblači bolj kot druge? Vse to se dogaja zato, da postanemo pričevalci božje ljubezni med revnimi in zavrženimi. To dolžnost nam naklada poklic kristjana, kajti le kaj bi nam koristil krst, če ne bi znali ljubiti tistih, ki živijo na drugem koncu sveta in jih mi ne poznamo? Le kako moremo še zreti Križanemu v obraz, ki je dal življenje za vse, če ne znamo ljubiti brata v stiski? Le kako morem sklepati roke v molitvi, če jih ne znam razklepati v ljubezni do bližnjega?

V zgodovini človeštva je do sedaj prišlo samo do ene pristne revolucije in samo eden je, ki zasluži naziv revolucionarja: krščanstvo in Kristus. Glejte, vse to sem doumel ob gobavcih. Bog bodi zahvaljen, da so na svetu reveži, ki znajo pomagati drugim revežem. Ti bodo jutri pred božjim obličjem blesteli kot zmagovalci. Saj ni treba iti za pričanje ljubezni na konec sveta. Dovolj je doumeti, da biti kristjan je isto kot ljubiti. Če bi me z ženo vprašali, kaj me je ves čas vodilo, da sem postal glasnik gobavev, vedite, da je to bila zavest, da sva v vsej ponižnosti skromna sodelavca božje milosti.

Predsednik Saragat je te dni v poslanici italijanskim visokosolcem izjavil, da je v svobodi mogoče rešiti vse probleme. V to verujemo tudi mi in smo prepričani, da bi svobodna in demokratična Italija znala rešiti tudi probleme slovenske manjšine, če ji ne bi manjkalo dobre volje. Tako vidimo, kako po polzevo se rešujejo vprašanja, ki se tičejo slovenske manjšine v naši državi. Če nam kaj priznajo, nam dajejo le po kapljicah, kakor se bolniku daje zdravilo, da ne umre pre hitro. Takšno zdravljenje je nevarno. Zato je Slovenska demokratska zveza (SDZ) v Gorici vložila 27. marca letos spomenico na goriškega župana, da znova zbudi javno vest o našem položaju. Da seznanimo tudi širšo našo javnost s to vlogo, jo objavljamo v celoti. (Ured.)

Gospod Michele Martina,
župan občine Gorica

GORICA

Gospod župan!
Podpisani občinski svetovalci Slovenske demokratske zveze opozarjajo z globokim obžalovanjem na dejstvo, da slovenska narodna manjšina v Italiji še danes živi v neugodnem položaju, ker ne uživa iste družbenega dostojanstva in enakosti pred zakonom, katero 3. člen ustave zagotavlja vsem državljanom »ne glede na pleme, jezik, vero, politično prepričanje in osebno ter družbeno stanje«.

V tem pogledu moramo poklicati v spomin, da je vlada v avgustu leta 1945 izjavila, »da mora demokratična obnova države nujno prinesiti s sabo vrsto posebnih jamstev za državljane neitalijanskega jezika. Dovoljena in zajamčena bo svobodna raba jezika,« pravi izjava dalje, »ne samo v zasebnih trgovskih odnosih, na javnih zborovanjih, pri božji službi, v tisku, ampak tudi v obveščanju s političnimi, upravnimi in sodnimi oblastvi. V krajih, kjer prebivajo v znatnem razmerju državljani neitalijanskega jezika, bo v državnih šolah zajamčen pouk materinega jezika. Posebne potrebe predelov, v katerih prebivajo ljudje drugega jezika in izročil, bodo zaščitene v svobodnem delovanju krajevnih samouprav s posebnim ustrojem.«

Na osnovi te jasne in nedvoumne izjave je videmski prefekt dne 18. septembra 1945 poslal nekemu slovenskemu duhovniku v Nadiški dolini naslednje pismo štev. 4569/Gab:

»Njegova Ekselencija notranji minister mi poroča o Vaši pritožbi glede rabe slovenskega jezika.

Moje mnenje v tem pogledu izhaja iz pisma, ki ga prilagam v prepisu. Želim, da se v celoti spoštuje pravica do goje-

nja slovenske narodnosti v okviru italijanske države; v tem smislu bom dal navodila.

Ako se bo pripetil še kak primer tovrstnega nerada, Vas prosim, da mi ga sporočite in da natančno označite osebe, čas in kraj; gotovo bom posegel vmes.

Medtem pa mi je ljubo, da Vam lahko zagotovim, da se državna vlada živo zanima in sicer v ugodnem smislu za svobodo slovenskega prebivalstva, ki je vključeno v našo državo; prosim Vas, da primerno ocenite važnost izjav, katere je pretekli avgust v tem pogledu sprejel ministrski svet.

Ne dvomim, da boste tudi Vi, prečastiti, pomagali pri delu, ki ga morajo opravljati vsi državljani, da bodo ljudstva brez vsake nacionalistične prenapetosti med sabo obzirna, da se bodo spoštovala in se ljubila v duhu svobode, demokracije in človeškega sodelovanja.«

Pozneje je republikanska ustava priznala naši deželi posebno avtonomijo izrecno zato, da bi slovenskemu prebivalstvu boljše zajamčila spoštovanje in uživanje vseh njegovih pravic prav na osnovi omenjene vladne izjave; hotela je izpolniti natančno obveznost mednarodnega značaja v skladu z obnovo režima republikanskih demokratičnih svobod, ki je izšel iz skupne borbe vseh državljanov za boljše bodočnost. V tem boju se niso štedile sile in bilo je veliko trpljenja, a imeli smo pred očmi življenje v sporazumu med narodi in med državljani posameznih držav, v sporazumu, ki temelji na načelu človeških pravic, na spoštovanju in priznavanju istih pravic vsem državljanom ne glede na plemo in jezik.

Prav zaradi tega 6. člen ustave obvezuje republiko, da štiti »jezikovne manjšine s posebnimi predpisi«.

DVE POZITIVNI NORMI

Razen zakona z dne 19. julija 1961 štev. 1012, ki ureja ustanavljanje šol s slovenskim učnim jezikom v goriški pokrajini in na tržaškem ozemlju, in zakona z dne 31. oktobra 1966 štev. 935, ki razveljavlja prepoved dajanja slovenskih imen otrokom (to sta dva pozitivna ukrepa, a izdana šele po nenehni, utrudljivi zahtevah, ki so se vlekli šestnajst oziroma enaindvajset let od konca vojne), ni bil izdan noben drug poseben predpis za zaščito slovenske narodne manjšine v deželi; republika pa je medtem izdatno poskrbela za zaščito francoske manjšine v Dolini Aosta in za nemško manjšino na Južnem Tirolskem z vrsto posebnih predpisov.

3. ČLEN DEZELNEGA STATUTA

Res je sicer, da 3. člen deželnega statuta trdi, da »je v deželi priznana enakost pravic in ravnanja vsem državljanom, naj pripadajo kateri koli jezikovni skupini, in da so zaščitene njihove narodne in kulturne značilnosti.« V praksi pa izvršni deželni organi razlagajo to kategorično odredbo omejevalno in se branijo izdati zadnje izvršne predpise ter trdijo, da je za izdajanje predpisov za zaščito jezikovnih manjšin pristojna država.

Čemu torej služi 3. člen statuta in zakaj je bil vključen v statut? In kako se bodo zaščitile narodne in kulturne značilnosti Slovincem, ko pa pristojno mesto noče izdati v tej zadevi nobenega zakonskega predpisa?

Zato trdimo, da so bile določbe 3. člena deželnega statuta vstavljene v neposredni zvezi s 6. členom ustave, kajti posebni statut je ustavodajna skupščina sprejela

zaradi prisotnosti slovenskega prebivalstva in zaradi potrebe, da se to prebivalstvo zaščiti.

Senator Meuccio Ruini, predsednik komisije 75, je na eni njenih sej namreč rekel, da bo statut naše dežele »nekako statut navadne dežele, vseboval pa bo kak zlasti jezikovni predpis za zelo majhne jezikovne in etnične manjšine.«

To izhaja iz knjige poslanca Tiziana Tessitorija »Kako je nastala dežela Furlanija-Juljska krajina«. »Zelo majhne jezikovne manjšine« pa so Slovenci.

Vsekakor je res, da so se senator Ruini, komisija 75 in ustavodajna skupščina, čeprav so trdili, da je slovenska narodna manjšina zelo maloštevilna, vendar sklenili, da jo zaščiti s tem, da so dali deželi posebno avtonomijo z namenom, da bo statut vseboval predpise o zaščiti, katere tako zahtevamo. Res je namreč, da X. norma prehodnih in končnih določb ustave, ki je začasno postavila posebno avtonomijo izven veljave (zaradi nekega določenega zlonamernega posredovanja), kljub temu izjavlja, da »ostaja zaščita jezikovnih manjšin veljavna v skladu s 6. členom.«

To pa mislimo, da pomeni, da bi tudi navaden statut moral vsebovati določbe o zaščiti Slovincem v deželi.

Danes pa stojimo ob razsodbi ustavnega sodišča, ki izroča to stvar državni pristojnosti.

Navzlic temu pa smatramo, da bi dežela morala dati vsaj pobudo za tak zakon, kajti njeni organi poznajo hudo stisko slovenskega prebivalstva, ki jo povzroča »nepriznavanje in nespoštovanje« vseh njegovih pravic, zlasti pravice do svobodne rabe svojega jezika v odnosih s političnimi, upravnimi in sodnimi oblastvi, ki jo vladna izjava iz avgusta 1945 izrecno obljublja.

V bistvu gre vendar za naravne pravice človeške osebe, ki so nedotakljive in katere so Slovenci tega ozemlja svoj čas že uživali.

VSI DRŽAVLJANI IMAJO V DRUŽBI ENAKO DOSTOJANSTVO IN SO PRED ZAKONOM ENAKI

Kot take morajo biti te pravice polno priznane, izpeljane in spoštovane, kajti 2. člen ustave pravi, da »republika priznava in jamči nedotakljive pravice človeka kot poedinca in v družbenih tvorbah, kjer se njegova osebnost razvija.«

3. člen ustave še močneje izjavlja, da »imajo vsi državljani enako družbeno dostojanstvo in da so enaki pred zakonom ne glede na spol, plemo, jezik, vero, politično prepričanje in osebni ter družbeni položaj.«

Logičen zaključek tega je: italijanski državljani slovenskega jezika nima enakega družbenega dostojanstva in ni enak pred zakonom, dokler polno ne uživa svojih nedotakljivih pravic, katere mu ustava daje in jamči, in med katere moramo šteti tudi pravico svobodne rabe slovenskega jezika v odnosih z javnimi oblastvi, kakor se to godi pri Francozih v Dolini Aosta in pri Nemcih na Južnem Tirolskem. (Konec prihodnjic)

Nihče ni prišel k maši

Zupnija Taglio Corelli-Alfonsine pri Ravenni šteje 128 družin in ima registriranih 617 vernikov. V nedeljo 12. januarja ter na nedelje 26. januarja in 23. februarja letos župnik ni mogel opraviti službe božje, ker enostavno nihče ni prišel v cerkev.

V nedeljo, 20. aprila, ko se praznuje Dan duhovnih poklicev, bo obiskala Gorico

SKUPINA BOGOSLOVCEV IZ LJUBLJANE

Ob 9. uri bodo bogoslovci prisostvovali slovenski sv. maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Njihov pevski zbor bo sv. mašo spremljal s petjem; prav tako bo njihov zastopnik spregovoril v cerkvi.

Popoldne ob 18. uri bo v Katoliškem domu v Gorici

VERSKA AKADEMIJA

v priredbi slovenskih bogoslovcev. Na sporedu bodo:

- verske pesmi (Premrl, Mav, Valenčič, Mozart, črnska verska glasba)
- verske popevke
- nekaj narodnih pesmi

Ves spored bo izvajal pevski zbor bogoslovcev »Stanko Premrl«.

Ko izrekamo dragim gostom iz Ljubljane prirčno dobrodošlico, vabimo naše prebivalstvo iz Gorice in okolice, da se polnoštevilno udeleži akademije v Katoliškem domu in tako da priznanje bodočim duhovnikom slovenske Cerkve.

Za kritje stroškov se bodo ob vhodu v dvorano hvaležno pobirali prostovoljni prispevki.

Dobrotnik naših študentov na Dunaju

Nedaleč od cerkve, ki jo je zgradil genialni slovenski arhitekt Plečnik, v bližini kraja, kjer sta v času dunajskega šolanja stanovala France Prešeren in Ivan Cankar, je ob 1200-letnici pokristjanjenja Slovincem zrasel »Korotan«, veličasten dom slovenskih študentov na Dunaju.

V Domu je 90 sob, kapela, posvečena apostolu karantanskih Slovincem sv. Modestu, zabavni prostori, govorilnice, kopalnice in v vsakem nadstropju kuhinja, kjer si študentje lahko sami pripravljajo zajtrk, kosilo ter ostale obroke hrane. Sobe so sončne in prijetne. V Domu vladata povsod red in čistoča. Najvišja nadstropja, kamor se pride z dvigalom, so namenjena dekletom. Na balkonih cveto tako kakor na dekliških gredah. V knjižnici so na razpolago slovenski časopisi iz vsega sveta. Ob vsem spoštovanju krščanskih načel je Dom odprt vsem Slovincem brez ozira na politiko in na svetovni nazor. Dom ima vse moderne ugodnosti, sobe so krasno opremljene s pohištvo, ki je dar ljubljanske univerze. Z izjemo enega samega prostora, ima vsak študent svojo sobo, ugodnost, ki je ne uživajo niti študentje največjih svetovnih univerz.

V prvih nadstropjih so sobe, namenjene slovenskim rojakom, ki jih ali iz domovine ali pa iz širnega sveta njihova pot vodi na Dunaj. V velikih počitnicah se v »Korotan« zatekajo študentje iz Jugoslavije, iz Gorice in Trsta, ki prihajajo na Dunaj študirat. Pater Ivan Tomažič jim nudi streho in išče zanje zaposlitve. Dom je last Mohorjeve družbe v Celovcu, načrte zanj je napravil arhitekt dipl. ing. Janez Oswald, toda oče »Korotana« je slovenski duhovnik iz Brkinov pater Ivan Tomažič, klatretinec.

P. Ivan Tomažič, ki so ga Slovenci ko-

maj poznali, saj se je šolal v Španiji, je po svojem prihodu na Dunaj začel zbirati slovenske študente. V redovni hiši klatretinskega reda jim je našel zavetišče in prijeten dom. Tako je nastal prvi »Korotan«. Toda sanje giblejo svet in v p. Ivana Tomažiču je med tem dozorel načrt za nov dom. Po daljšem iskanju se je patru Tomažiču posrečilo najti primeren prostor s staro hišo v Albert Gasse v 8. okraju Dunaja. Njemu in Mohorjevi družbi je nato uspelo pridobiti dunajskega kardinala nadškofa Königa, da je Mohorjevi družbi naklonil posojilo pol milijona šilingov za nakup prostora in stare hiše.

Naslednji uspeh p. Tomažiča je bil, da se mu je posrečilo dobiti posojilo dunajske deželne vlade pod izredno ugodnimi pogoji. Nad 6 milijonov šilingov za dobo 70 let po en odstotek obresti. Ko se je še Mohorjevi družbi posrečilo dobiti od zvezne vlade podporo 700.000 šilingov, je bilo zbranih 7 milijonov šilingov. Stroški so kasneje narasli na 10 milijonov šilingov. Odplačevanje dolga in plačevanje obresti sta seveda zopet na ramah p. Ivana Tomažiča.

Jeseni 1964 so začeli podirati staro hišo in graditi novi visokošolski dom »Korotan«. Dve leti kasneje je bil dograjen in 15. novembra 1966 slovesno odprt ob navzočnosti avstrijskega kanclerja dr. Josefa Klause, ravnatelja Mohorjeve družbe dr. Janeza Hornböcka, rektorja ljubljanske univerze dr. ing. Strune in drugih.

»Korotan« so pomagali graditi Slovenci vsega sveta, Slovenije, Koroške, Trsta, Gorice, Argentine, Avstralije, Kanade, Zedinjenih držav. Tu je akcija za »Korotan« vodila SAVA — Slovenski akademiki v Ameriki.

Največje breme vendarle nosi p. Ivan Tomažič sam. Osebo je prispeval 410.000

šilingov, poleg tega pa je v počitnicah z oddajanjem sob tujcem v dveh letih prislužil 480.000 šilingov. P. Tomažič je očitno vložil v »Korotan« ves denar, ki ga je prislužil s svojim delom v bolnišnici, pri tem pa še brezplačno opravlja vse posle, ki so v zvezi z upravo Doma. Po noči v bolnišnici, podnevi v »Korotanu«. Človek se čudi, kdaj najde čas za nujen počitek. Vemo za gotovo eno, da namreč črpa svojo moč in delavnost v živi veri in veliki ljubezni do slovenstva, ljubezni, ki je trdna in neomajna kakor skala na kraških tleh, kjer mu je tekla zibelka. Te velike ljubezni mu niso mogle ubiti težave pri gradnji Doma, pa tudi ne razočaranja ob tistih, ki jim želi služiti z vso požrtvovalnostjo.

Kdor je moral študirati v temni, zakotni, nezakurjeni sobi ob slabotni luči, kot se je nekaj godilo slovenskim študentom na Dunaju in v Gradcu, pa tudi v slovenskem glavnem mestu Ljubljani, lahko razume vso vrednost in koristnost visokošolskega doma »Korotan« na Dunaju, težko pa razume prepričanje okoli njegovega vodstva in upravljanja, še težje napade na p. Ivana Tomažiča, ki je toliko zrtvoval, se toliko trudil, da bi slovenskim študentom na Dunaju preskrbel primerno streho, prijeten in zdrav dom, kjer bi se lahko brez težav posvetili študiju.

»Moje delo je knjiga ljubezni — odprilo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel; če je bilo veliko ali malo — Bog je delil, Bog razsodi! Dal sem ti svoje srce in svoj razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje — kaj bi ti še dal?«

Ti stavki Ivana Cankarja iz »Bele križanteme« veljajo tudi za p. Ivana Tomažiča in »Korotan«. J. F.

Zbor Slovenskega ljudskega gibanja

Poročila odbornikov na petem občnem zboru 20. marca 1969 v Trstu

V enotnosti je moč

Eno leto dela pravzaprav ni nekaj posebnega, toda če pomislimo, kakšno je bilo preteklo leto, da nam je prineslo nemalo intenzivnega in vztrajnega dela tako v samem Slovenskem ljudskem gibanju (SLG) kot neposredno v Slovenski skupnosti, potem moramo priti do zaključka, da je SLG igralo v preteklem poslovnem letu pomembno vlogo med zamejskimi Slovenci.

Kaj vse nam je dalo preteklo leto? Oglejmo si delo in rezultate nekoliko bližje!

Zdelo se nam je nujno potrebno, da našo stranko postavimo na še trdnjšo podlago in ji damo injekcijo večje dinamike in iniciative. To pa zato, ker smo vsi čutili, da je poleg dela na izključni bazi slovenstva — v okviru skupne krovne organizacije Slovenske skupnosti, ki združuje ljudi različnega ideološkega naziranja in hotenja — nujno potrebna stranka, ki postavi svoj delokrog in svoj program na širšo ideološko programatično bazo. Poleg slovenstva in narodnoobrambnega dela so namreč še dobrine, ki jih nikakor ne gre zametavati ali zanemarjati, in te so: demokratična prepričanost, krščanska omika, razvejanost v pluralizmu (mnogoštevilnosti), graditev in ohranitev svobode v zapadnoevropskem smislu, protitotalitarna zavzetost...

NARODNOST JE DOBRINA, KI NAS ZDRUŽUJE

Slovenska skupnost nas torej družijo v slovenstvu, v konkretnem vsakodnevnem političnem delu za našo zamejsko skupnost, v političnih nastopih pred oblastjo, pred slovensko in italijansko javnostjo, ne more pa zavzemati striktno ideoloških pozicij, ko je to potrebno, ker bi se pač gotovo s tem zamerila delu svojega članstva, ki ima lahko različno, oz. drugačen svetovni nazor ali pa ga sploh nima. Zato je težko Slovenski skupnosti iznašati svoja stališča do recimo svetovnih dogodkov.

Drugi razlog, zaradi katerega menimo, da je treba SLG ne samo ohraniti, ampak še bolj utrditi, pa je dejstvo, do katerega smo se pripokali po dejanskih izkušnjah: če hočemo našo krovno organizacijo Slovensko skupnost ohraniti, jo moramo podpirati namreč iz različnih kotov, kajti če bi vsi podpirali le en vogal skupne hiše in bi tistega, ki ne tišči istega vogala kot mi v svoji kratkovidnosti proglasili za svojo nasprotnika ali mu odvzeli svoje zaupanje, potem bi se pač naša narodnostna stavba kaj kmalu podrla. V enotnosti je torej moč, ampak to enotnost morajo ustvarjati ljudje in skupine različnih mnenj, različnega svetovnega nazora, v popolni svobodi, v skupnem stremeljenju, da nam je narodnost dobrina, ki nas združuje v skupnem hotenju. Le v takšnem razvejanem delu, v čim širši odprtosti in demokratičnem ravnanju do ljudi različnega mišljenja, bomo lahko zgradili neomajno hišo narodne enotnosti, ki nas bo varovala pred poitalijančevanjem in narodnim odpadom. Pri gradnji te stavbe mora SLG stalno sodelovati, doprinesati svoj delež, ne jemati drugim, kar je njihovo, a tudi ne prepoceni dajati od svojega.

Če se torej ozremo za leto dni nazaj, moremo ugotoviti, da se je SLG ravnalo vseskozi po teh smernicah, zato uspehi niso izostali. Tako smo na deželnih volitvah prodrli s svojim kandidatom kljub strašenju z očitki klerikalizma, ki

smo jih bili deležni tu in tam. Volivci Slovenske skupnosti so uvideli, da je ta očitek smešen in iz trte zviti, saj če je kaka politična skupina vsa ta povojna leta res nesebično delala za narodno stvar in se ni nikdar silila v ospredje, ampak je puščala drugim vodilne vaje, sama pa nudila vso konkretno pomoč, ki gre od pobiranja podpisov za volitve, do lepljenja lepakov, potem je to bila prav gotovo katoliška skupina. Volivci so torej to uvideli in so zavrnili očitek klerikalizma, kajti klerikalizem bi lahko iskali prej in bolj utemeljeno pri kakšnih drugih skupinah in posameznikih kot pa pri našem Gibanju.

Če smo za volitve bili deležni takih in podobnih očitkov ter neokusnih osebnih napadov, pa smo ob priložnosti obiska pri predsedniku Slovenije Stanetu Kavčiču bili predmet čudnih očitkov sopotništva, simpatiziranja s ko-

Pričujočo prilogo je pripravilo, oskrbelo in finančno omogočilo vodstvo Slovenskega ljudskega gibanja v Trstu.

munizmom itd. Toda spet smo bili deležni pri naših ljudeh popolne podpore. V Ljubljano smo šli v času, ko evropski človek išče sožitja, dialoga, prijateljske roke pri največjem ideološkem nasprotjem partnerju, in to v duhu smernic zadnjih papežev ter Kennedyjevega pogumnega odprtja obzorij. Slovenska skupnost pa je šla k predstavniku svojega matičnega naroda, pri njem poudarila načelo obojestranske nevtikavanja v delokrog in življenje v zamejstvu, oz. v matični domovini. Šli smo zato, ker menimo, da mora vsaka manjšina biti deležna s strani svoje matične države polne solidarnosti in nesebične pomoči. Če se narodni mladež čuti v zamejstvu samega in zapuščenega, se bo tudi kmalu asimilirala; če bo pa čutil nekje podporo, bo ne-

dvomno polnokrvneje zaživel. Da smo poudarili svojo avtonomnost, smo v Ljubljani obiskali tudi ljubljanskega škofa in mu razložili svoje težave verskega značaja.

SLG JE POMIRLJIVA SILA

Rad bi ob tej priliki poudaril, da zaključujemo poslovno leto z zelo pozitivno bilanco, da smo zastavili svoje sile povsod, kjer je bilo potrebno, da smo si odborniki SLG vedno medsebojno pomagali. Da smo v okviru Slovenske skupnosti igrali v tem letu zelo stvarno vlogo, bili in kot upamo, da bomo še tista pomirljiva sila, brez katere bi danes najbrž Slovenska skupnost ne bila tako močna kot je. Morali smo na ta račun marsikakšno grenko požreti, v sami Slovenski skupnosti smo morali biti včasih tudi ostrji, a bilo je to potrebno, drugače bi se kriza, ki je v Slovenski skupnosti zajela bolj posameznike in ni bila nikaka kriza idej in dobre politične volje, lahko razbohotila v škodo vsem zamejskim Slovencem.

V bodočnost stopamo morda v nekoliko manj zaskrbljenosti, toda prepričan sem, da bomo znali premostiti težave, ki jih v političnem življenju ni malo, če bomo najprej mi sami enotni in tako vplivali tudi na svoje politične partnerje. Še več: v jeseni imamo zopet volitve (pokrajinske in po okoliških občinah): to dejstvo nam mora olajšati pot v iskanju skupnega in v distanciranju vsega, kar nas loči. Pot, ki smo si jo izbrali, moramo prehoditi. In ta pot pelje v popolno demokratičnost, spoštovanje ideje bližnjega, v življenje in delovanje v smislu krščanske etike, v utrditev naše Gibanja in v iskanje enotnosti v okviru Slovenske skupnosti.

Če bo naš vlak šel po teh tirnicah, se nam ni bati jutrišnjega dne, ker vemo, da bomo le v tem smislu doprinesli svoj zgodovinski delež v korist vsemu zamejskemu slovenskemu občestvu in v korist splošnemu razvoju naše slovenske družbe.

DR. DRAGO STOKA

NE ZGOLJ ZAVEDNOST, AMPAK ODGOVORNA ZAVEDNOST

Ce bi izvedli anketo o starosti naših volivcev, bi verjetno ugotovili, da je povprečna starost našega volivca precej visoka. To dejstvo pa ni nič kaj zadovoljivo. Sicer pa je pomlajevanje glasov — v današnji dobi marsikdaj upravičenega oporekanja — velik problem tudi za vsedržavne stranke, ki imajo močne in kapitalne notranje mladinske organizacije.

Nas mora voditi predvsem prepričanje, da se človek, ki že v mladih letih zavestno voli slovensko, pozneje kaj težko potuje in da bo tudi svoje otroke vzgojil v slovenskem duhu. Tak volivec je torej jamstvo za naš narodni razvoj in obstoj. To izredno važno vprašanje mora zanimati predvsem nas, ki stalno poudarjamo, da smo gibanje mladih.

Sprijazniti se pač moramo z današnjo mladinsko miselnostjo. Ali mogoče kdo izmed nas ve, kje je mladina pri nas najbolj zavedna in kje politično, torej narodno, najbolj ogrožena? Se vedno prevladuje

neka romantična miselnost, da vaško življenje in domača skupnost branita mladine pred potujčevanjem. Ta trditve pa ne bo več popolnoma držala. Skoraj bi si upal trditi, da je vaška mladina, ki je pri nas v večini, na večjem narodnem prepihu kot mestna. Poslušajte npr. sedemnajstletnike iz naših vasi in opazili boste, da občujejo včasih nekateri v neki spakedrani kraški italijansčini.

Kako si lahko razlagamo ta žalostni primer? Mislim, da na dva načina. Prvič: mestna mladina povečini obiskuje slovenske višje šole, ki kljub pomanjkljivostim ustvarijo v dijaku neko odprtost. Drugič: mestna mladina je dosegla neko ideološko — in ne nazadnje ekonomsko — samozavest. Delavski del naše mladine, ki prihaja predvsem iz vasi, pa je izroččen na milost in nemilost italijanskih delodajalcev. Ker se torej čuti manjvredna, skuša posnemati miselnost in načine večinskega naroda. Žal je opaziti, da se

po naših vaseh, ki so bile nekoč valobrani pred potujčevanjem, vedno bolj uveljavljajo rafinirani zahrbtni načini, ki jih propagirajo italijanska obveščevalna sredstva in so last priseljencev.

Iz osebnih stikov, pa tudi iz preučevanja delovanja raznih prosvetnih krožkov — te in one smeri — na žalost ugotavljamo, da se mladina vedno bolj odtuja političnim problemom, najsibodo to naši — manjšinski ali vsedržavni ali svetovni. Postaja kvalunkvistična, brezidejna in dobičkarska, torej narodno toliko bolj ranljiva. V njej odsevajo politične zdrahe, ki so skozi povojno dvajsetletje pretresale njihove očete. Pravi, »da je politika umazana in je bolje se z njo ne mešati«. Skratka, istovetno politiko s politiziranjem.

Cigava je krivda? Tudi naša. Predolgo smo pustili mlade ljudi na milost in nemilost slabo tolmačenih političnih agitatorjev. Ko sem pred nekaj dnevi spremljal protestno povorko slovenskih in ita-

lijanskih študentov, sem opazil, da so bili vsi transparenti, ki so jih nosili, izdelani po znanem kopitu v ateljeju na ulici Capitolina. Edini, ki so obiskali dijake v zasedenih slovenskih šolah, so bili komunisti. Mi to obsojamo, takemu početju pravimo instrumentalizacija, vendar nismo prav nič naredili, da bi dijakom prinesli tudi našo podporo. Čemu se potem sprašujemo, kako to, da mladina uhaja h komunistom, torej k italijanski stranki?

In še nekaj. Imamo Slovenski kulturni klub, ki že dolgo let skrbi za študiračo mladino in ki je nam vsem dal neko pravilno usmeritev, popolnoma pa smo pozabili na delavsko mladino. Nujno je, da tu nekaj ukrenemo. Seveda moramo mi prvi stopiti do te mladine in ne pričakovati, da se nam bo ona prva približala.

Tako bi tudi napolnili, in zelo učinkovito, tisto politično praznino, ki zija med eno volilno kampanjo in drugo.

Res, malo se brigamo za naše volivce. Kako si moramo utvarjati, da bi v dveh tednih z zvočniki in lepaki, pa še tistih malo, ustvarili politično zgrajene in odgovorne ljudi? Uvesti bi morali neko stalno volilno kampanjo, ki bi bila cenejša, zato pa veliko bolj učinkovita od tradicionalnih.

Tukaj smem pristaviti, da smo v tem smislu že začeli delati v takih krajih, kjer je Slovencev dosti, a naših glasov veliko premalo.

Ukrepe za senzibilizacijo volišča moramo čimprej preučiti, dva pa naj bi bila osnovna posega:

1. Ustvariti formativna jedra povsod, kjer živijo naši ljudje.

2. Ustvariti kader mladih, sposobnih ljudi, ki naj bi ta jedra ustanavljali in vodili. Teh zaenkrat v potrebnem številu nimamo.

Kako pridemo do tega kadra? Enostavno in izvedljivo. Nujno je, da pričnemo s krajšimi političnimi tečaji, na katerih naj bi se slušatelji seznanili z najbolj elementarnimi ideološkimi in propagandnimi posegi. Sposobnih inštruktorjev nam po dvajsetletnem političnem delovanju gotovo ne manjka.

Volivec, ki prekrži znak lipove vejice, ker je tako navajen, ker je o tem slučajno slišal ali ker nas ima za nekakšno alternativo bele glasovnice, nam za nadaljnji razvoj kaj malo koristi. Potrebujemo ljudi, do globine zavzetih ljudi, ki se odločijo za nas iz resnega in preudarjenega prepričanja. Ne torej zgolj zavednost, ampak zavestna, odgovorna zavednost. Hočemo imeti ljudi, ki so prišli do zaključka — kot je dejal Alojz Rebula v svojem eseju Slovenec med domom in svetom — da se konec koncev edino splača biti Slovenec.

SERGIJ KOJANCIC

ŠPORT IN MLADINA

Kakor že Sergij Kocjančič, tako je tudi Livij Valencič posvetil svoje poročilo mladinskim vprašanjem. Omejil pa se je predvsem na našo športno mladino, na njena zanimanja in probleme. Tu prinašamo tiste odlomke iz njegovega poročila, ki se nam zdijo zanimivi tudi za širšo javnost, ki do športne dejavnosti marsikdaj ne more najti pravega, pozitivnega odnosa.

Zelim izmenjati z vami nekaj preprostih misli, ki mogoče ne spadajo v strogo politično debato današnjega popoldneva, ki pa so se mi vendar zdele vredne, da jim posvetimo nekaj trenutkov.

Pomislimo na ogromni odmev, ki ga imajo v italijanskih krogih športne zmage naših višjih srednjih šol, za kar gre zasluga poleg prizadevanosti profesorjev te lovalde tudi velikemu navdušenju in vitalnosti naših dijakov in dijakinj. Zavedajo se, da pravzaprav predstavljajo slovenstvo na Tržaškem in da je vsaka tekma tudi pričevanje o slovenski pripadnosti, obramba slovenskih pozicij in končno borba za naše narodne pravice. Zato priporočam: Udeležite se kdaj športne tekme! Videli boste, da se boste čudovito počutili med našimi mladimi in celo hvaležni vam bodo za to!

In še nekaj! Ne smemo pozabiti, da so danes vse preveč in kot nikoli v preteklosti naši izobraženci ločeni od delavstva in njegovih problemov. In prav šport ima zaslug, da skuša premostiti to razdaljo. Mladina je stalno v živem in zavzetem razgovoru med seboj. Ni treba, da bi

posebej poudarjal važnost tega, kajti drug drugemu moremo marsikaj dati, drug pri drugem se moremo marsičesa naučiti. Mislim, da šport navaja slehernega človeka do boljšega, kulturnejšega načina življenja. Pozitivno je zato, da postane šport del splošne vzgoje naše mladine in dopolni vsakdanjega delovnega napora. Pozitivno je, da se naša mladina športno izživlja, predvsem danes, ko ji moderno življenje skuša odvzeti čist zrak in sleherni telesno gibanje.

Saj če se mladina udejstvuje v športnih društvih, je to zanjo končno tudi zelo dobra organizacijska šola, kar je še posebno dragoceno za našo manjšino.

Seveda so na žalost tudi nekatera društva, ki imajo precej čudne pojme o tem, kaj je slovenska športna ekipa. Pri takih društvih se Slovenci včasih znajdejo zelo v manjšini. Vendar taki pojavi ne smejo odvrtiti naše mladine od športnega delovanja. Nasprotno, prav zato, da se preprečijo podobni dogodki, mora biti zaven. Mislim tudi, da se mladina ne bi smela bati soočenja z ljudmi drugačnega svetovnega nazora. Zmeraj in povsod mora izpričati svojo moralno silo in krščansko pripadnost. Zmeraj in povsod s Prešernom v srcu, odprta zgodovini, odprta sočloveku, kot pravi naš tržaški pisatelj.

LIVIJ VALENCIČ

Ricmanje, prijazna vasica v bližini Trsta, ki je zaenkrat še ni zadela usoda Dollne in Boljunca glede razlašanja zemlje.

O novem statutu Slovenske skupnosti in o našem stališču

Ideja brez ugleda

Organizacijski tajnik Slovenskega ljudskega gibanja, Franc Mlajč, je poročal o delovanju Gibanja v preteklem letu. Posebej je omenil, da so v tem času, od zadnjega občnega zbora SLG 3. marca 1968, bile dvojne volitve: za poslansko zbornico in za deželni svet. Te volitve so osredotočile vse naše napore in naše sile. Zato je bilo notranje delo oteženo, če že ne popolnoma zanemarjeno. Ko smo po uspehu nosilca liste dr. Stoka svoje delo preusmerili na utrjevanje ugleda našega gibanja, so jeseni nastopile druge tudi organizacijske potrebe, pogajanja z levo sredino in obiski delegacije slovenske manjšine pri slovenski vladi v Ljubljani. Poleg teh dogodkov, ki jih je bilo treba tudi organizacijsko pripraviti in so imeli zunanji odmev, pa je bilo storjenega še veliko drugega nevidnega dela, kot so stalne seje odbora SLG, ki so bile skoro vsak drugi teden, seje širšega odbora, zborovanja, sestanki in podobno. Vsa ta dejavnost je zahtevala od vodilnih članov SLG nemalo truda in požrtvovalnosti.

Nadaljevanje tega poročila organizacijskega tajnika pa je bilo posvečeno organizaciji Slovenske skupnosti oziroma preureditvi njenega statuta. Ker je organizacijski tajnik SLG aktivno sodeloval pri sestavi in obravnavanju statuta, se nam zdi umestno, da v celoti ponatismo tisti del poročila, ki se nanaša prav na reorganizacijo Slovenske skupnosti.

Slovenska skupnost je imela svoje začetke v letu 1962 s sporazumom med Slovensko katoliško skupnostjo in Slovensko demokratsko zvezo ter Slovensko krščansko-socialno zvezo. Ta sporazum je bil sklenjen jeseni tistega leta s pristopom Slovenskih neodvisnih Slovencev (SNS) ob priliki predvsem občinskih volitev v tržaški občinski svet. Sedanjo organizacijsko obliko, ime in statut pa je Slovenska skupnost dobila leta 1965, ko je občni zbor skupnosti odobril statut, ki je še sedaj v veljavi in izvolil svet Skupnosti. S tem je Slovenska skupnost postala na Tržaškem edina v celoti slovenska politična stranka. Njeno delovanje, politični uspehi, volilni uspehi in drugi dogodki so danes pozitivne plati naše politične zgodovine na teh tleh.

SEDANJI STATUT

Sedanji statut Slovenske skupnosti, ki sestoji iz poglavij: Ustanovitve, namen in program, članstvo, občni zbor, vodstvo, sekcije in odseki, nadzorništvo, vzdrževanje in kot zadnje razpustitev, skupno torej 40 členov, je zelo širok in mnogokrat protisloven predvsem glede tistih členov, ki se ukvarjajo z notranjo razporeditvijo delovanja in odgovornosti. Predvsem glede odgovornosti je zelo pomanjkljiv. Glavni, načelni del statuta pa je dobro pripravljen in objema praktično vse tiste osnovne vrvice, ki označujejo našo politično koncepcijo borbe za ohranitev značilnosti naše manjšine. Izhaja iz demokratičnih, splošno sprejetih krščanskih načel zapadne omike v naporu za pravičnejšo bodočnost slovenske manjšine in sploh vseh ljudi. To je idejni del statuta, katera dopolnjuje stvarni program, sestavljen na podlagi tistih dokumentov naših pravic, ki so nam jih priznali že drugi, v prvi vrsti italijanska država.

POTREBA PO SPREMEMBI STATUTA

Potreba po spremembi statuta Slovenske skupnosti je nastala vedno, ko so bile v ozadju Slovenske skupnosti kake osebnosti koristi materialnega ali političnega značaja. Glavni način, s katerim so posamezniki ali skupine pritiskale na vodstvo, je bil sprememba statuta. Navadno so se specifična politična vprašanja sprevrgla v organizacijska vprašanja. Redkokdaj da bi se res pojavila politična nasprotstva ali različice; kvečjemu so to bile le drugotnega pomena za politične odločitve. Zato smo mnenja, da bi dosedanji statut lahko nemoteno predstavljal še nadalje osnovo obstoja Slovenske skupnosti. Morda bi bilo primerno, da bi le nekatere dele statuta, posebno tiste, ki zadevajo funkcionalnost organov Skupnosti, prilagodili sodnejšemu pojmovanju poslovanja, rotacije, hitrejšemu reagiranju na idejne in politične tokove v svetu, in uvedli nek sistem politične odgovornosti pred slovensko javnostjo. Spomniti se moramo, da tudi Slovenska skupnost stopa v sedemdeseta leta dvajsetega stoletja, leta napredka in razvoja. Ta razvoj pa se mora odražati tudi v njeni funkcionalni strukturi; njena organizacija ne sme vztrajati pri preživelih ali starokoptnih modelih, iskati mora nova pota in nove metode.

Ta korak s časom bi moral pomeniti le pozitivno stran našega vsesplošnega manjšinskega razvoja, zato smo tudi podprli to težnjo po preosnovi organizacije in načina njenega delovanja.

PLURALIZEM IDEJ IN POLITIČNIH ALTERNATIV JE NUJNO POTREBEN

Pred nami se sedaj pojavlja načelno vprašanje: kakšna naj bo politična organizacija naše manjšine. Mnenja smo, da je pluralizem idej in političnih alternativ nujno potreben za duhovno rast naše manjšine. Kakšne pa naj bodo oblike, v katerih se posamezne politične koncepcije stvarno organizirajo, in kakšna naj bo naša zadnja reprezentativna politična moč (da lahko kaj doseže) in čim več Slovencev združujoča politična organizacija, je vprašanje našega političnega življenjskega obstoja. Mnoge stranke so si vzlele v skrb interese Slovencev; a nobena ne samo da jih ni rešila, temveč se je marsikatera slovenskih glasov posluževala le v svoje strankarske koristi. Slovenska skupnost pa zagovarja in brani koristi vse slovenske manjšine, pa naj si bo v Trstu, Gorici ali Vidmu. Pred očmi ima vedno le skupni blagor, čeprav mnogi mislijo različno, kako naj se ta cilj doseže!

Slovenska skupnost mora torej združevati vse tiste ljudi dobre volje, ki jim je slovenska stvar pri srcu. Organizacijsko kakšno obliko naj zavzame? Najbolj logično bi bilo, da bi si Slovenci ustvarili

svoj parlament, v katerem bi vsaka skupina, ki po svoje pojmuje reševanje slovenskih vprašanj, imela določeno število predstavnikov: toliko pač, kolikor somišljenikov ima med slovensko manjšino. Ker pa je tako pojmovanje enotne organizacije utopistično in nestvarno, nam preostajajo tri variante:

a) enotna demokratična organizacija po vzorcu italijanskih ali drugih strank, (v kateri imajo možnost obstoja skupine, oziroma struje);

b) politična organizacija samostojnih političnih skupin, v kateri bi vsaka skupina imela toliko vpliva, kolikor pristašev ima; odločitve bi bile demokratično sprejete, to se pravi z večino glasov oseb in ne skupin;

c) koalicija skupin, kjer bi vsaka skupina veljala toliko kot vse ostale in odločitve bi se morale sprejemati soglasno; med oklepaji povedano bi to pomenilo sprejeti načelo veta.

Dobro bi bilo, da si te različne rešitve nekoliko boljše ogledamo. Slika prve rešitve se mi zdi, da je dovolj jasna in da zato ne potrebuje podrobnejše obdelave. Morda bi dodal, da taka stranka dopušča najširšo notranjo razvejnost posameznikom, ne pa zgodovinsko in stvarno obstoječim skupinam.

Druga rešitev je mnogo zahtevnejša. Predpostavlja izdelavo togega sistema nadzorstva ene skupine nad drugo in to zaradi bojzani, di si ne bi katera od skupin

prisvajala večjo številčno moč od druge. Sistem proporcionalnosti naj bi veljal n. pr. za delegate posameznih skupin izvoljenih na občnih zborih skupin sorazmerno na število članov, ali drug primer: vsaka skupina bi v skupni organizaciji imela toliko glasov kot dobi njen predstavnik preferenc na volitvah ali kak drugačen sistem štetja pripadnikov. Ti delegati bi bili potem ali člani občnega zbora osrednje organizacije, ali pa člani njenega vodstva. Torej pri tej rešitvi gre predvsem za pravično zastopstvo posameznih skupin. V okviru tega sveta ali občnega zbora bi se potem spet ostvarjale koalicije med posameznimi skupinami.

Tretja rešitev bi bila najbolj enostavna, zato pa najmanj učinkovita in demokratična, če s tem pojmom značimo soudeležbo posameznikov pri odločanju o javnih stvareh. Vsaka skupina bi v osrednji organizaciji imela svoje predstavnike. Za vsako politično rešitev bi se med temi skupinami vršila pogajanja. Izven skupnih rešitev bi vsaka skupina imela proste roke glede političnega dela. Za skupne nastope bi nastopile težave, ker nekatere skupine, govorim iz izkušnje, ne bi mogle prispevati nikakršnega dela ali sredstev, politične uspehe bi pa vseeno žele. To seveda ni všeč drugim. Rade bi tudi imele izvoljene svoje predstavnike v javne ustanove; delo za njihovo izvolitev pa bi padlo na rame ostalih skupin. Stari slovenski pregovor pravi: kdor ne dela, naj ne je. Zato je s takimi skupinami vedno križ. Torej koalicija predpostavlja, da ima vsaka skupina enako težo kot katera koli druga. Zato v takih organizacijah posameznik zgubi na svoji politični teži. Vse odloča le vrh. Ker navadno največ izgubijo le tisti, ki imajo največ pristašev (kdor nič nima, nima kaj izgubiti), se potem zgodi, da je zaradi ljubelega miru, da ne bi bilo preveč sporov, močnejša skupina prisiljena kloniti številčno šibkejši in sprejeti njen program ali njene kandidate. Dogodki v preteklosti nas uče. Vodstvo, izvoljeni predstavniki ostajajo vedno na svojih mestih, politična linija okamenjena in politični program postane le osebni program: to so rezultati. In ljudstvo, uboga raja, ko vidi, da ni nikakršnega upanja na kaj boljšega, začne trumoma zapuščati skupno organizacijo. In naš boj za pravice je s tem končan.

ZAKLJUČKI

Če hočemo sedaj potegniti kolikor toliko objektivne zaključke, potem ugotovimo, da bi prva rešitev bila res funkcionalno najboljša in politično zelo uspešna. Po drugi strani pa mora slovenska manjšina imeti v svoji sredi vse tiste težnje, ideologije, politične formule itd., ki danes delujejo v svetu. Edino tako ostane res avtonomna in vsestranska človeška družba in ne samo folklorna skupina ali socialna grupacija. Slovenska manjšina mora biti popolno telo, drugače ni več narodna manjšina. Lahko postane verska manjšina, socialna manjšina, gospodarska manjšina, tudi jezikovna manjšina, a narodna manjšina ni več. Zato mora skupna politična organizacija manjšine vsebovati (in pri njej morajo sodelovati) vsi idejno različni pripadniki slovenske manjšine; edino tako bo res zastopala celo našo skupnost pred vso italijansko javnostjo. Zato tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza ni predstavnica Slovencev, ampak le njihovih, kvečjemu kulturnih in gospodarskih koristi, kot ima že v naslovu zapisano. Slovensko ljudsko gibanje je zato prepričano, da je tako zasnovana funkcionalno učinkovita in idejno ter politično razvejana skupna slovenska politična organizacija edina poštena in objektivno veljavna rešitev. Na zunanji mora biti fronta enotna, močna in učinkovita, na znotraj pa pestra, razgibana in idejno raznolika. Zato bo stališče SLG do bodočega statuta Slovenske skupnosti v izpopolnjevanju učinkovite organizacije organov Slovenske skupnosti, obenem pa demokratičen prispevek k idejnemu, političnemu in kulturnemu osveščenju vseh sočnih vej naše manjšine. Edino na ta način bomo med nami ustvarili pogoje sožitja in plodnega soustvarjalnega dela za vsestransko rast in napredek narodnega življenja naše skupnosti.

NAŠE STALIŠČE

Naše stališče bo torej srednja pot, pot sodelovanja in pot enotnosti v raznolikosti. To stališče bomo podprli na naslednjem občnem zboru Slovenske skupnosti, ki bo prihodnji mesec.

DRAŠ

FRANC MLJAC

Nekaj misli o gospodarskih vprašanjih

Slovensko ljudsko gibanje samo ne more nikakor globlje poseči v gospodarske razmere z namenom, da bi jih temeljito spremenilo v korist slovenske narodne skupnosti, ki tukaj živi. Lahko pa pokaže na probleme, ki so v zvezi z gospodarstvom ter z zadovoljivo rešitvijo socialno-gospodarskih vprašanj. To hočejo v nekaj besedah poudariti sledeča izvajanja.

Kot prvo neizpodbitno dejstvo lahko navedem, da je od gospodarskega stanja, v katerem živi slovenska skupnost, odvisno, kakšno bo v veliki meri njeno duhovno življenje, njen kulturni razvoj ter dejavnost njenih ustanov. Knjige so drage, časopisi ravno tako, za gledališke predstave je treba imeti čas in denar. Podpore ustanovam od dobrodelnih, verskih in razvedrilnih do političnih in športnih so v današnjem času nujno potrebne. Pripadnik slovenske manjšine pa nima toliko sredstev, da bi mogel v dovoljni meri prispevati iz svojega žepa, da bi se te ustanove lahko nemoteno razvijale in krepile. Ta položaj nam mora biti jasen, ko določamo svojo politiko do matičnega slovenskega naroda in do večinskega naroda oziroma njegovih strank.

Zaradi teh razlogov bi rad ob tej priliki pokazal, kako malo vemo danes o slovenskem človeku v zamejstvu. Prvi problem je življenje. Sredstva za preživljanje dobiva pripadnik slovenske manjšine še danes od kmetijstva, delno je zaposlen v industriji, nekoliko ga je v upravah med uradničkim slojem in nekaj ga je v trgovini. Toda ta razmerja so samo postavljena, nimamo pa nikakšnih števil, ki bi z njimi lahko razpolagali in potem na političnem področju ustrezno ukrepali. Vse slovenske ustanove do danes le fragmentarno slikajo oziroma proučujejo razne gospodarske probleme in še te zvečina omejeno samo na tržaško ozemlje. Politiki, ki bi moral biti dobro poučen o svojih razmerah, če jih hoče izboljšati, je navadno postavljen pred nadvse težavno nalogo, da si mora raziskave opravljati sam. S tem pa zamudi veliko časa in truda, ki bi ga lahko posvetil drugim problemom.

Tretji pristno gospodarski problem je zaposlovanje. Tudi Sloven-

ci potrebujemo delo in zaslužek. Toda kje ga dobiti? Splošne razmere so zelo zelo neugodne, še celo za Italijane. Če hoče politik pomagati posamezniku in s tem splošno manjšini, mora poznati prosilce, pa tudi delodajalce. Po znati mora zmožnosti enih in zahteve drugih. To je spet delo, ki bi ga morali opravljati vsi tisti slovenski zavodi in krožki, ki ga ne opravljajo zaradi pomanjkanja sredstev ali zaradi lenobe. Društvo slovenskih izobražencev je na primer odlično pokazalo, kako je treba začeti študirati naše probleme.

Veliko je bilo govora na vseh ravneh in po vseh časopisih, kako se razvijajo gospodarski stiki med našo deželo ali pokrajino ter Slovenijo: koliko je turistov, kakšen je obmejni promet, kakšna obmejna kupčija, kakšen tranzit itd. Mi pa sploh ne vemo, kakšen odmev je vse to imelo na duhovno rast in razvoj slovenske manjšine. Včasih se celo zdi, da pogosti stiki z miselnostjo slovenskih kupcev z onstran meje celo majojo narodno zavest in trdnost slovenske manjšine, ko odkrijejo, kako malo Slovence iz matične domovine zanima usoda našega dela slovenskega naroda.

S tem se seveda ne izčrpuje gospodarska problematika. Pomislimo samo na Beneško Slovenijo in na njene žalostne gospodarske ter socialne razmere ter na druge gorske kraje, kjer živijo Slovenci. Pomislimo na kvarne posledice razlaševanja in vojaških služnosti. Imejmo pred seboj gospodarsko sliko na primer Trsta, kjer se mesto počasi spreminja v mesto upokojencev in v mesto državnih, poldržavnih itd. uradnikov, propada pa njegova posredovalna vloga v mednarodnem prometu, da sploh ne omenjamo industrije, ki danes počasi hira (pred očmi imamo ladjedelnice, ki so že zaprte). To stanje tudi nas skrbi.

Res, našim gospodarskim problemom bi morali dati novega zagona s temeljitimi študijami in pobudami. Edino tako se bo izkazalo, da hočemo tukaj živeti in napredovati tudi na gospodarskem področju ter tako ustvariti tiste pogoje, kjer bo vladala socialna pravičnost in krščanska vzajemnost na podlagi sožitja in enakosti med narodi.

Cehi in Slovaki niso imeli nikoli zgodovinskih zamer do Rusov kot npr. Poljaki. Med vsemi vzhodnoevropskimi državami je bilo na Češkoslovaškem do lanskega avgusta največ iskrenega prijateljstva do Sovjetske zveze. In zdaj? Nihče od narodov ni med Cehi tako osovražen kot Rus. Napisal kot: »Ivan, vrni se domov, Nataša te čaka!«, so postali nekaj vsakdanjega.

Mnogi so storili še korak naprej. Kei sami Rusi neprestano trdijo, da so oni edini resnični socialisti, so sovraštvo do okupatorjev izenačili s sovraštvom do socializma nasploh. Navadnega človeka v Pragi malo briga, če sta Marx in Lenin pravila, da socialistična misel zavrača zatiranje enega naroda po drugem. Navadni človek sodi po dejstvih in ta dejstva so za socializem moskovskega kova vse prej kot vzpodbudna.

«K vragu s socializmom!» je nedavno — kot poročila ljubljansko »Delo« — eden izmed pivcev v praški gostilni glasno robanil v brk trem jugoslovanskim časnikarjem. »Hočem sistem, v katerem bom lahko povedal, kar mislim in v katerem bom lahko vsaj za svojimi vrati varen. Hočem zaslužiti vsaj toliko, da bom normalno živel. Nočem, da me bodo imeli za norca in me silili verjeti, kar nihče več pri nas ne verjame.«

Na Češkoslovaškem namreč nihče več ne verjame, da je socializem napredno gibanje. Kadar ljudje zoper njega ne udrihajo več le za mizo in ob vrčku piva temveč gredo na ulice, se mečejo golokroki pred tanke socialističnih zavaznikov, si s samopožigi jemljejo življenje v znak protesta zoper teptano svobodo, tedaj to pomeni, da je ideja socialističnega bratstva doživela popoln polom.

Noben prepričan vernik ne pričakuje od papeža, da se bo boril za ateizem; in od nobenega človeka ni mogoče zahtevati, naj pričakuje od veleposestnika, da se bo svoji zemlji odpovedal v korist najemni kov; prav tako je naravno, da iskren socialist ne bo nikdar zatiral drugega socialista. In vendar, na Češkoslovaškem se je to zgodilo. Prav tega navadni človek iz ulice ne more prebaviti. On socializma ne ocenjuje po izjavah državnikov in ideologov. Sistem, ki daje manj kot kar je zrastle v kapitalističnih časih, ne more biti napreden. Socializem je vedno razglašal stvari kot so svoboda, pravna in socialna varnost, dvig življenjske ravni za svoje cilje. Ko pa Rusji ta »bratski« socializem prinašajo na tankih, tako da mo rajo ljudje v socialističnih državah zoper njega demonstrirati, tedaj postane očitno, da je v socializmu res nekaj na robe. Morda ne toliko v ideji kot taki kot v tistih, ki so njeni nosilci.

Poglavar kamboške države princ Sihanuk je ob neki priložnosti izrazil svoje začudenje nad dejstvom, da se tisti študenti, ki jih pošilja v Moskvo na univerzo, vračajo domov kot zagrizeni antikomunisti. Mi se temu ne čudimo. Stara resnica je, da je tisto, kar je daleč tuje, vedno bolj privlačno kot to, kar vidimo od blizu. Tako bomo razumeli, da neuravnovešena zahodnoevropska mladina obožuje Maočetunga, čeprav ve zelo malo ali nič o Kitajski in čeprav ogromna večina še ni prebrala enega samega Maočevga spisa. Tej mladini bi kakor volivcem komunistične partije v Italiji pričočili vsaj za nekaj mesecev, da bi doživi veli razmere kot jih mora žal doživljati češkoslovaški državljani. Prepričani smo, da bi bili kmalu uzdravljeni. Nismo pa prepričani, da bi s tem propadel tudi komunizem, kajti on se ne opira na sodelovanje ljudskih množic, temveč predvsem na tanke, puške in bajonete. Zato gorje narodu, ki se mu preda ali je vržen v njegov krvavi objem.

Ali golo ali mrtvo

Pod tem naslovom je nedavno italijanski dnevnik »Il Resto del Carlino«, ki izhaja v Bologni, razpravljal o sodobnem italijanskem filmu. »Z zmago nad cenzuro v imenu umetnosti — piše omenjeni časopis — je italijanski film prišel do čudne svobode: v naše kino dvorane tihotapni filme, ki nimajo z resnično umetnostjo nič skupnega, saj so usmerjeni le na golo ali mrtvo. Italijanski gledalec filmov ima na razpolago le še sadizem (nasilje in mučenje) ali erotizem. Nesramnost, prostaštvo in dvoumnost so se polastili italijanskih filmov.«

Rimska velika noč

Velika noč je minila. Ves veliki teden je bil hladen in deževen. Tako žalostno je bilo videti tuje, ki so tavalji sem in tja. Edino za velikonočno nedeljo se je vreme še nekaj držalo. Je pač tudi v naravi nekam temno kot sedaj v Cerkvi in v svetu. V Rimu se bojijo vsak dan, da se bo vrnil med svet neki rimski naslovni škof. Širijo se govorice, da bi rad kardinal Seper pustil svojo službo in se vrnil domov. V Rimu tuju ni lahko! Teško mu je prodreti v zakulisje.

Kardinala »in pectore« sta po splošnem mnenju ali: madžarski in praški nadškof ali vietnamski ali bifafrski. Slovenec gotovo ne.

Društvo Slomšek je priredilo v februarju pustni dan z vrsto šaljivih prizorov in pesmi. Vsi so se dobro postavili. Marca pa je bila materinska proslava. Govor o materi je imel Černic, akademik. Prizor s samogovorom z otrokom v zibelki je lepo izvedla Slovenka v narodni noši. Mali Robert je korajžno povedal Kunčičevo »Navihanko«. Duhovni asistent msgr. Jezernik je prikazal duhovni lik slovenske matere, kot so ga opisali slovenski pisatelji Cankar, Tavčar in drugi. Vse slovenske matere, ki so bile navzoče, so prejele majhen spominek za ta dan. Pevske točke so lepo povezovala prireditelji. Pripravila jo je Barica Rus.

Ta mesec bo prireditev posvečena slovenski metropoliji, v maju pa bo majniški izlet. Nato bo še junija kak vesel film, za njim pa počitnice. Dne 15. mar-

ca je kardinal Marella, ki je predsednik tajništva za nekristjane v Vatikanu, kjer deluje kot vodja tiskovnega urada in knjižničar Roman Rus, izročil temu red viteza papeža sv. Silvestra, s katerim ga je odlikoval Pavel VI. V svoji zahvali je g. Rus poudaril, da ga sprejema ne v svojem imenu in ne za morebitne osebne zasluge, ampak kot priznanje Slovincem, ki so ostali zvesti katoliški Cerkvi.

Sv. oče je te dni zelo potr. Novice od povsod niso najboljše. Vendar tega ni jemati preveč tragično. Kdor je v veri trden, ga razni izstopi in poroke cerkvenih dostojanstvenikov ne bodo pohujšali. Vsi smo ljudje; tudi duhovniki in škofje niso izjeme; vsaka doba prinese svoje težave. Vsi se moramo neprestano očiščevati kakor v ognju. Spodrsrlaj tu in tam, košček, ki pade od stavbe, je sicer opozorilo, da je treba stavbo pregledati, zato pa stavba sama ni v nevarnosti.

Glede porok duhovnikov in raznih prelatov pa samo tole: saj sami ne vedo, kaj si izbirajo z novim stanom. Prej ali

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

slej bodo prišli do spoznanja, kako dobra žena in mati je bila Cerkev, ki je samo dajala in nič zahtevala... Je pa tudi ta problem ves človeški, morda bolj kot vsi drugi, zato ga ne smemo jemati tako tragično.

Občni zbor združenja »Odbor za pomoč razlaščenecem«

V petek, 11. aprila je bil v Dolini redni občni zbor združenja »Odbor za pomoč razlaščenecem«, ki ga sestavljajo tamkajšnji razlaščeneci. Najprej je predsednik podal poročilo o delovanju in poslovanju organizacije v zadnjem poslovnem obdobju, v katerem je zlasti poudaril pomen organizirane obrambe v zvezi z odvzemanjem zemljišč našim ljudem po javnih ustanovah. Zato ni čudno, če so take sindikalne organizacije marsikomu trn v peti kakor so delavske organizacije kapitalistom brez socialnega čuta. Tudi združenje dolinskih razlaščenec je že od samega začetka bilo deležno napadov, ki so v zadnjem času dosegli klevetniško raven.

Sledilo je poročilo nadzornega odbora, ki je pregledal potrdila o izdatkih ter ugotovil, da so v zadnjem poslovnem obdobju znašali stroški 842.895 lir. Ker so vsi društveni organi delali po statutu in smernicah občnih zborov, je predlagal članom razrešnico z zahvalo za požrtvovalno delo predsedstva in predsednika ter s priporočilom, da bi še naprej delala v korist članov. Občni zbor je soglasno potrdil vse delovanje in poslovanje notranjih organov združenja ter potrdil vse člane tudi za novo poslovno obdobje.

Ob koncu je občni zbor na predlog nekaterih članov zavrnil vse napade na organizacijo in njene organe kot krivične in klevetniške ter škodljive za korist in ugled vse slovenske manjšine. Predsednika je pooblastil, da sprejme javno debato o delovanju organizacije, pod pogoji, da avtor brošure dr. Agneletto prej poda javnosti finančni obračun o svojem delovanju v zvezi z brošuro, raznimi publikacijami ter delovanjem njegove organi-

zacije; kaj je napravil za razlaščenec in koliko je pri tem sam kasiral ter da prepiše posvojeno hčerko na slovensko šolo.

Občni zbor je tudi izrazil zahtevo, da naj dolinska občina ne poseže po razlastitvi zemljišč za novi športni center, ampak naj se mirno pogodi s prizadetimi lastniki po tržni ceni.

O celotnem poteku in sklepih občnega zbora je sestavil zapisnik prisotni notar Pellegrini. Prisoten je bil tudi urednik »Primorskega dnevnika«.

RESOLUCIJA

Člani združenja »Odbor za pomoč razlaščenecem«, zbrani na občnem zboru v Dolini 11. 4. 1969, odločno obsojamo vso klevetniško gonjo proti naši organizaciji in njenemu vodstvu.

Opozarjamo slovensko javnost, da gre pri tem za načrtno postopanje proti slovenski manjšini in njenim koristim, saj tako ti kričarji omogočajo nemoteno odzemanje naše zemlje v dolinski občini in na Krasu.

Te akcije imajo kot cilj, ustvariti razdor v naši manjšini in prepričati vsako socializacijo našega življenja.

Kot primer navajamo dejstvo, da se nihče ne zanima za reinvesticijo milijard, ki predstavljajo zgodovinsko protivrednost za našo zemljo, ki jo potrebuje »Grandi Motorie«. Zaradi tega je onemogočeno vsako programiranje slovenskega obstoja.

Isto velja za naš Kras, kjer na veliko segajo po naši zemlji in kjer je posebno ogrožena zgoniška občina.

Člani združenja pozivamo vso slovensko javnost, naj odločno odbije te razdiralne in protislovenske napade.

Zaželel sem si, kot je storil Jože Magister, tam poleg doma, ki je zajahal konja in je ostal njegov, da bi tudi jaz dobil konja in ga povedel domov.

Bila je to pač nezrela domišljija, ki se je rodila iz pustolovskih romanov. Saj nikdar na konju niti sedel nisem še in kako bi pač bilo mogoče, da bi ujel takega konja, ki bi me nesel 40 km daleč? Vsega tega seveda jaz nisem premislil, pa sem šel prosit prefekta, naj mi da dovoljenje, da poiščem konja in ga popeljem domov. Seveda takega dovoljenja nisem dobil.

Kar zvemo, da je vojne konec. Toda strah in groza: Italijani pravijo, da so oni zmagali. Da so Avstrijo porazili. In res so v »zmagoslavnem« pohodu hoteli osvojiti vso našo deželo. Tudi na Petkovec so prišli...

Sele na potu proti Vrhniki so se srečali s srbsko vojsko. General Smiljenji jim je zastavil pot in bilo je konec pohoda, čeprav so bili namenjeni do Ljubljane in še naprej!

Pokojni Tereziji Mlekuž v spomin

Sv. Cerkev vzgaja v svojem naročju in po svojih kongregacijah skromne, preproste duše, ki pa postanejo po velikodušnosti svojega malega, a bogatega življenja lahko prave velikanke. Tako je bila pok. Terezija Mlekuž, ki je 24. marca po dolgotrajni boleznii umrla stara 78 let.

Rojena je bila v Soči, od koder je prišla z 18 leti v Trst. V tržaški Marijini družbi je preživela 60 let. Bila je prijetnega, priklupnega značaja, zato je bila splošno priljubljena. Kot toliko drugih družbenic, ki skozi 50 ali 60 let od vsakoletnih duhovnih vajah dozorevajo v pravi življenjski modrosti, je razumljivo, da za take duše ne more biti na svetu nič bolj privlačnega kot služba Bogu in češčenje njegove svete Matere. Zvesto in požrtvovalno je zato pok. Terezija usmerila svoje delo v korist Marijine družbe, katere zgledna prednica je bila okrog 16 let. S svojim ljubeznivim smehljajem in dobroto je dobesedno osvajala. Pri kateri koli dobrodelni nabirki je bila vedno med prvimi. Koliko razumevanja je imela do vsake trepeče sestre! Za vsako je našla tolažljivo besedo. Njen dom je bil poln gostoljubja, kjer je bila vedno pripravljena vsakomur pomagati.

Da je bila tudi velik prijatelj misijonov, je povsem jasno, saj je bil njen življenjski program dajati, pomagati drugim.

Hvaležni smo pok. Tereziji za prelepi zglede potrpežljivosti in vdanosti v božjo voljo, s katero je prenašala svojo težko bolezen. Celo pri bolničkarkah je vzbujala občudovanje, ker ni nikdar potožila, pač pa jih vedno sprejemala s smehljajočim se obrazom. Ves čas svoje bolezni je prav do zadnjega ponavljala: hvala Bogu za vse!

Naj prosi za nas pri Bogu!

Večer slov. zborovske pesmi

V soboto in nedeljo je bil v Kulturnem domu v Trstu Večer slovenske zborovske pesmi. Nastopilo je 19 zborov. Ob tej priliki sta predstavnika kulturnoprosvet-

Iz Slovenije

Števerjanci z »Desetim bratom« v Medani

Dramska skupina prosvetnega društva »F.B. Sedej« iz Števerjana je v nedeljo, 13. aprila gostovala v Medani v jugoslovanskih Brdih. Čeprav vreme ni bilo ravno prijetno, saj je po vrhovih snežilo, se je ob sedmih zvečer zbralo v prostorni medanski dvorani veliko občinstva, tako da je bila dvorana nabit polna.

V imenu gostujočega društva je gledalce pozdravila prof. Helena Knez. Sledil je nastop števerjanskega glasbenega ansambla »Jana«, ki je pod večšim vodstvom Alojza Hledeta navzoče navdušil z izbranimi narodnimi vizi. Ansambel je nastopil tudi med odmorom.

V igro »Deseti brat« so se igralci dobro vživeli. Ker so jo že večkrat igrali, so tokrat nastopali brez zadrege. Čeprav odski rekviziti (luči, kulise) niso ravno odgovarjali, so vendar mladi števerjanci znali ustvariti stik z občinstvom, ki jih je nagradila z navdušenim ploskanjem.

SPANSKA BOLEZEN

Obenem z umikajočimi vojnimi silami je pa prišla, poleg velike skrbi, kako zavarovati narod pred ropanjem razbrzdanih čet, kar je deželni odbor zelo naglo in dobro izpeljal, tudi nova nevarnost: nalezljiva bolezen španske gripe.

Zakaj so ji dali ime »španska«, tega mi ni nihče pojasnil. Menda se je pojavila malo prej v Španiji. Kdo ve, če je bilo tako. Res je pa to, da je zagrabila zelo na široko. Tudi mene je položila v posteljo za dva dni. Dobil sem od doma glas, da je tudi doma, razen očeta, vse obležalo, zato sem si zamislil tisto romantično pot domov na konjskem hrbtu.

Ves zavod je bil prizadet. Le prav malo jih je ostalo na nogah. Neki dan nas je bilo samo pet v razredu, ko mene ni bilo, pa še manj. Dva naših sošolcev sta podlegla: Pečkaj iz Logatca in Lekšan iz Hruševja pri Postojni.

Tudi prefekt Pečkajev gospod in profesor Rebolj sta šla tedaj na božjo njivo. Cela vrsta krst in tri so bile duhovske in vse to prav ob istem dnevu. Sele po-

nih organizacij iz Ljubljane podelila za izredne zasluge na amaterskem glasbenem področju zlate Gallusove plakete Ubaldu Vrabcu, Vladu Svavi in dr. Gojmiru Demšarju. Zbor »Jacobus Gallus« je prejel zlato plaketo, posamezni pevci nastopajočih zborov pa so prejeli skupno 113 zlatih, srebrnih in bronastih Gallusovih odličij za dolgoletno aktivno udeleževanje v pevskih zborih.

Pozornost do pravoslavnih v Trstu

Ob koncu preteklega tedna so praznovali pravoslavni svojo veliko noč. Tržaški g. nadškof je zato odločil, naj bi se v zadnjih treh dneh pravoslavnega velikega tedna ne zvonilo po tržaških cerkvah.

Predavanje teološkega profesorja iz Ljubljane

V prostorih Slovenske prosvete v ul. Donizetti je pretekli petek, 11. aprila predaval za Društvo slovenskih izobražencev dr. Stefan Steiner, profesor na teološki fakulteti v Ljubljani. Slovenske izobražence iz Trsta je seznanil s sodobnim gledanjem na družino in na načrtovanje rojstev v zvezi s papeževo okrožnico »Humanae vitae«. O istem problemu je priznani teolog govoril tudi v raznih drugih domovih na Tržaškem.

13. letni redni občni zbor Sindikata slovenske šole

V petek je bil v mali dvorani Kulturnega doma 13. redni letni občni zbor Sindikata slovenske šole iz Trsta. Zasedanja edine slovenske enotne sindikalne organizacije na Tržaškem sta se udeležila tudi komunistični poslance Albin Škerk in deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka, ki sta v svojih pozdravnih nagovorih poudarila zanimanje političnih strank, kateri predstavljata, za slovensko šolo.

Na občnem zboru so podali poročilo tajnik prof. F. Škerlj, referenti posameznih odsekov, blagajnik ter člana nadzornega odbora in razsodišča. Po živahni razpravi o poročilih je bila dana odboru razrešnica s pohvalo. Ker se je občni zbor zavlekel in ker stari odbor ni predložil nobene liste, so udeleženci sklenili, da se bo občni zbor nadaljeval v petek, 18. aprila ob 17.30, z naslednjim dnevnim redom: izvolitev odbora, razno.

Obisk reške delegacije v Trstu

Reški župan Haramija je vodil posebno delegacijo na dvodnevno obisku v našem mestu. Reški gostje so tako vrnili obisk, ki ga je bil opravil pred nedavnim tržaški župan Spaccini na Reki. Tržaški in reški občinski upravitelji so se pogovarjali o potrebi medsebojnih stikov. Reško odposlanstvo je obiskalo tudi tržiško ladjedelnico. Ob zaključku svojega obiska je reški župan imel tiskovno konferenco, na kateri je poudaril prijateljske odnose med Italijo in Jugoslavijo ter podčrtal potrebo, da se stiki med našim mestom in Reko nadaljujejo.

Pristranost švedske vlade

Edini katoliški škof na Švedskem je v svojem listu potožil, da izvaja vlada diskriminacijo v škodo katoliški Cerkvi in v korist protestantskim veroizpovedim.

zneje so povedali, da je proti tej boleznii bilo najboljšo zdravilo — žganje.

Ko so odzvonili pogrebni zvonovi, se nam je zdelo, da mora priti pomlad, čeprav je bilo v novembru. Zelo so nas vznemoljale italijanske zgodbe o zmagi pri Vittorio Veneto. Pa tudi na Koroškem se je pripravljalo nekaj nelepega. Celo Maribor bi bil v nevarnosti, da ni bilo generala Maistra, ki se je prvi čas znašel na pravem mestu. General Boroevič, vrhovni avstrijski poveljnik na italijanski fronti, je bojda ponudil Slovincem roko in bi on zadržal vojsko ter bi se bilo vse drugače končalo. Pa so krožile novice, da je prva slovenska vlada v Ljubljani to ponudbo odklonila. Na srečo ni nihče stopil pred nas in nas pozval, da zgrabimo za orožje, ker bi prav gotovo sledili komurkoli v slepem domoljubju. Takrat so se povsod pojavljali Maistrovi in koroški borci.

ITALIJANSKA OKUPACIJA

Ko sem šel za božič 1918 domov, sem dobil vse naše kraje polne Italijanov. Na

MLADIKA št. 3-4

Dvojna številka Mladike je izšla prav za veliko noč in z njo združenega prihoda pomladi. Pesmi, slike, črtice, vse je prežeto tega svečanega vzdušja.

Nekaj posebnega je »Peisem od sveitiga krishoviga pota« iz druge polovice 18. stoletja, ki jo je napisal bukovnik Jurij Pertot iz Trsta, objavil pa Marijan Breclj. Breclj objavlja tudi prevod črtice Corrada Alvara »Meluzin portret«.

Črtice so prispevali Zora Tavčar »Agata iz Sopotnice«, Lara »Prebujenje«, Mojca Rant »Filip in Jakob« ter Josip Kravos sponin na prvi april pri Beltramu v Trstu 1933. Msgr. Janez Vodopivec razpravlja o ljubezni, ki je moč dialoga. Objavlja je tudi govor Alojza Rebulje v Nabrežini »Slovinci po zavestni izbiri«.

Med poročili je omenjena slovenska razglasitev samostojne slovenske cerkvene pokrajine (metropolije) v Ljubljani na praznik sv. Jožefa in blagoslovitev novega Zupnijskega doma v Steverjanu isti dan, ter obisk ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika v Trstu 22. in 23. marca. Prof. Maks Sah seznanja bralce o novih predpisih glede zrelostnih izpitov na italijanskih srednjih šolah. Sergij Kobilar nadaljuje v svojem »Tržaškem pismu« z bičanjem oportunitizma in koristolovstva pre mnogih Slovincem v naši sredi.

Martin Jevnikar nas to pot popelje pri pregledu sodobne slovenske zamejske literature v daljno Argentino in nam predstavi dr. Tineta Debeljaka, pesnika, pisatelja, esejista, kritika in prevajalca iz slovenskih in drugih jezikov. Prav izrpen je pregled zadnjih književnih novosti, kakor tudi pregled naših kulturnih prirediteljev na Tržaškem in Goriškem. Strokovno je ocenjen recital »Beseda Ivana Cankarja«, čigar petdesetletnica smrti je šla kakor nekako mimo. Objavljen je tudi izid 5. knjige »Vrednot« v Buenos Airesu z zelo zanimivimi razpravami. Med njimi je zlasti aktualna najdaljša »Odnos Slovincem do Jugoslavije« izpod peresa dr. Srečka Barage. Zbornik »Vrednote« posreduje tudi uprava našega lista. —jk

★

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 20. do 26. aprila 1969

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 14.45 Sportno popoldne: Kolesarstvo v Firencah in konjske dirke v Modeni. 21.00 Dejanja apostolov. — Drugi: 17.00 Boks Italija; Poljska. 17.55 Komedija. 21.15 Settevoci. 22.20 Kneževa igra, telefilm.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Konjenica, film. — Drugi: 21.15 Sto po sto. 22.15 Simfonični koncert.

Torek: Prvi: 18.45 Vera danes. 21.00 Z jezo se spominja. — Drugi: 15.30 Evrovizija: Kolesarska tekma Bastogne-Liège v Belgiji. 21.15 Resnična zgodba mehškega junaka Pancha Villa. 22.15 Posebej za vas!

Sreda: Prvi: 18.45 Srečanje mnenj. 21.00 Izgubljeni mir. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Bela ladja, pomorski film.

Cetrtek: Prvi: 21.00 Killer (najeti morilec - 2. del.). 22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Kaj naj igramo? 22.30 Obzorja znanosti in tehnike.

Petek: Prvi: 18.45 Koncert komorne glasbe. 22.00 Kneževa igra, telefilm. — Drugi: 21.00 Lečnik. 22.35 Filmska in gledališka kronika.

Sobota: Prvi: 18.45 Vatussi, velikani med črnci. 21.00 Dvojni par. 22.15 En obraz, ena zgodba. — Drugi: 21.15 Lik režiserja: Jean Renoir. 22.15 Zaročenci.

vsaki domačiji je bila ena četa. Pri notranju, da je onstran Strma, ki je bila last Gruntarja, znanega notarja in prijatelja Simona Gregorčiča, je bila komanda regimenta.

Razen kokoši, jajc in mačk niso ničesar vzeli. A tisto je vse izginilo in so seveda lahko dosegali, ker je bilo tega vsepovsod, kamor si stopil.

In mlade smrečice so tudi sekali. Drugače pa ni bilo z njimi večjih problemov. Le redko se je dobil kateri, ki se je trkal na prsi, češ da so nas prišli »odrešiti«. So pač že uvideli, da jih ni nihče niti pričakoval niti želel.

Naš oče so precej dobro znali italijansko. O ti moj Bog, koliko je bilo vedno tožba in vedno je bilo treba posredovati ter tolažiti!

Ziveli so na svoje stroške. Se več! Bilo je njihove menaje toliko, da smo jo imeli tudi mi, če smo je hoteli in bila je to imenitna jed, bodisi njihova paštašuta ali riž. Tisto zimo se je največ prašičev odebelilo s pomijami iz italijanskih kotlov.

(Se bo nadaljevalo)

† Msgr. Janez Hladnik

23 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA (SPOMINI)

Zamujen je bil za Avstrijo ugodni trenutek separatnega miru, ki bi tudi nam prav prišel. Ko je bil cesar Karel voljan sprejeti pogoje, ki so mu jih stavili poslanci za notranjo ureditev države z narodno samoupravo, je dobil odgovor našega voditelja dr. Korošca: »Veličanstvo! Prepozno.« Dva meseca prej ni hotel slišati o isti ponudbi, ki so mu jo bili predložili.

Cete v zaledju italijanske fronte so spuštale vse živali in so si tako konji sami iskali svojo pot. Vsa polja so jih bila dolna. Tudi med civilisti je propadla disciplina. Izrabili smo vsako priliko, da bi kje dobili kako stvar. Navlekli smo razne ropotije, ki smo jo našli raztreseno ob potih.

Nagrajeni šolski otroci

Ob priliki predavanja, ki ga je imel apostol gobavcev Raoul Follereau v Katoliškem domu v Gorici, je bila v atriju Doma tudi razstava otroških spisov in risb, ki so jih sestavili in izdelali o lakoti na svetu otroci slovenskih osnovnih šol na Goriškem.

Prvo nagrado (Malo sveto pismo v slikah) so prejeli: 1. Marija Jarc, Doberdob; 2. Rajko Boneta, Dol; 3. Cirila Kralj, Sempolaj; 4. Vida Cijan, Rupa; 5. Helena Mavrič, Plešivo. Drugo nagrado so pa prejeli otroci iz Zgonika, Saleža, Mavhinj, Slivnega, Jamelj in Nabrežine.

Kot primer otroške zavzetosti za akcijo »Kos kruha iz ljubezni do Boga« objavljamo spis Cirile Kralj, učenke 5. razreda iz Slivnega (Sempolaj).

Po vsem svetu je nešteto otrok, lačnih in gobavih. Trpijo lakoto in umirajo. V vsakem kraju je videti otroke s skodelico, ki proseč hrane gledajo v ljudi. Nekateri, ki imajo dovolj hrane in jim ne manjka nič, sploh ne pomislijo na tiste uboge reveže, ki umirajo po cestah in koder pride. Kristjani in drugi pošiljajo nekaj svojih prispevkov, a to je vse premalo, je kot kapljica vode v puščavi. Nekateri otroci so tudi brez staršev in sami hodijo okrog ter prosijo kruha.

Gobavim se pa ne da več kot toliko pomagati, ker se jim bolezen širi in jim odpadajo prsti. Posebne zdravnice jih tolažijo. Gobava bolezen je včasih tudi nalezljiva.

Vsi ljudje morajo imeti odprto srce do svojega bližnjega. Za vse ljudi je svet dovolj bogat, a bogataši ga hočejo imeti le zase, za druge pa jim ni mar; dovolj, da oni živijo v miru, brez trpljenja in skrbi. To ni človeško in ne krščansko. Zato pa je na svetu tako kakor ne bi smelo biti.

Tretje predavanje o slovenski ljudski umetnosti v Gorici

V okviru SKAD-a se je prejšnji petek, 11. aprila vršilo tretje predavanje iz ciklusa o slovenski ljudski umetnosti. Predavatelj je bil prof. Sandi Sitar, umetnostni zgodovinar in kritik iz Nove Gorice ter profesor na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Na sporedu je bila tema »Od Triglava do Jadrana z ljudsko umetnostjo«. Prof. Sitar je v svojem uvodu prikazal pojem ljudske umetnosti s posebnim ozirom na njen nastanek. Ljudstvo, čeprav preprosto in v skromnih življenjskih razmerah, je že davno čutilo živo potrebo po manifestaciji lastnih idealnih težev in hrepenenj, kar je potem zadobilo najvidnejšo podobo v umetniškem izražanju. Predavatelj je nato orisal poseb-

ne značilnosti slovenskih obrobni pokrajin, zlasti Prekmurja in Krasa. Vse to je nazorno prikazal film, ki je sledil uvodnim izvajanjem, in ki ga je sam prof. Sitar primerno komentiral. (Naj pri tem omenimo, da je ta film zasedel šesto mesto na prikazu tovrstnih filmov o ljudski umetnosti v Firencah.) Na platnu smo lahko občudovali vrsto zanimivih in s poetičnim čutom posnetih pokrajin z ljudsko motiviko, kot so kozolci, seniki, znamenja, razpela, kapelice, klopotci, mlini, hišna oprema, ljudska arhitektura itd. Pot nas je popeljala od Mure do Krasa, od prostranih ravnin do hribovite Gorenjske. Zlasti so bili zanimivi prikazi slovenske panonske folklorne z ljudskimi običaji (kurentovanje ipd.).

SKAD ima na sporedu še kako predavanje, da dopolni lepo začeti ciklus o ljudski umetnosti. Prihodnjič bo verjetno predaval prof. Mahnič o ljudski poeziji. Mogoče bo temu sledilo še predavanje o slovenski ljudski glasbi.

Spectator

Stevecjan

Stane Raztresen, član Slovenskega gledališča iz Trsta, nam je v soboto, 12. t. m. podal krasen recital slovenskih balad in romanc. Že dolgo nismo v Stevecjanu imeli tako kvalitetnega kulturnega večera in malokateri od njih je prisotne tako navdušil in prevzel. K vsemu je pripomoglo še prijetno okolje v mali dvorani župnijskega doma in primerno urejen oder ter scenarija. Prosvetno društvo »F. B. Sedej«, ki je večer organiziralo, se zahvaljuje Slovenskemu gledališču iz Trsta ter umetniku Stanetu Raztresenu ter ga vabi, naj spet pride med nas.

Smrt v rudarskih vrstah

V soboto, 12. aprila so položili v Rajblju k zadnjemu počitku rudarja Antona Kravanjo. Na poslednji poti ga je spremljalo mnogo pogrebevcv. Marsikateri od navzočih pa je zbolela diskriminacija, ki se izvaja zadnje čase s strani rudniške uprave ob priliki pogrebov. V preteklosti so vsi ravnatelji rudnika dovoljevali vsakomur, ki se je hotel udeležiti pogreba, enourni plačani dopust. V primeru Antona Kravanja se to ni zgodilo — bil je navzoč le en starejši uradnik — pa čeprav je pokojnik pustil vse svoje življenjske sile v rudniku. Ko pa je nedavno umrl neki uradnik, je dala rudniška uprava takoj avtobus na razpolago vsem, ki so se hoteli udeležiti pogreba v Vidnu. Revež je pač vedno revež, čeprav vsi vodilni vedno govorijo o socialni pravičnosti in o zaščiti malega človeka.

T. C.

Občni zbor Š.Z. „Olympia“

V četrtek, 10. aprila se je vršil v prostorih Katoliškega doma občni zbor športnega združenja Olympia.

Potreba po sklicanju občnega zbora, kot je bilo tudi razvidno iz poročil dosedanjih odbornikov, je bila neodložljiva. Ob ustanovnem občnem zboru leta 1961 je v vrstah slovenske mladine in ljubiteljev zdravega športa zavladalo nepopisno navdušenje: končno je tudi na Goriškem zrasla slovenska športna organizacija.

V njenem statutu beremo, da si zastavlja kot cilj vzgajati mladino v raznih športnih panogah po načelu: zdrav duh v zdravem telesu. A delo slovenske športne organizacije v zamejstvu presega svoj okvir s tem, da oplaja športno dejavnost z ohranjanjem narodne zavesti. S tem dosega tisto stično točko, ki je skupni imenovalec vsem organizacijam, ki vzgajajo v narodnem duhu in utrjujejo narodno samobitnost. Če gledamo iz tega zornega kota, nam postane takoj jasno, zakaj je tudi temu, ki se sicer za šport ne zanima, tako pri srcu rast in uspešno delovanje vsake slovenske športne organizacije.

Poročila, ki so jih podali tajnik, blagajnik in predsednik, pričajo, da je bilo delovanje Olympije v osmih letih obstoja razgibano in zelo plodno. Nekateri člani Olympije so se uvrstili med najboljše atlete v Italiji (Podberšček, Spacapan).

Ze nekaj let prireja Olympia »Memorial Mirko Filej«, ki zadobiva z uvajanjem novih športnih panog iz leta v leto širši obseg. Stalno se udeležuje lahkoatletskih tekm z dobrimi uvrstitvami in je že

parkrat organizirala mednarodne odbojarske turnirje. Trenutno pa je najvažnejša dejavnost Olympije odbojka, saj v tej panogi nastopa že več let v D-ligi.

Letošnja odbojarska ekipa zelo pozitivno nastopa v D-ligi (na 10 odigranih tekm 6 zmag), naraščajniki in mladinci pa so prvaki v goriški pokrajini.

Glavna hiba je bila v zadnjih letih pomanjkljiva organizacija, saj je vse delo ležalo na ramenih požrtvovalnega predsednika in trenerja prof. Krannerja. Ena oseba pa ne zmora sama vsega. Tako se je marsikak slovenski atlet vključil v kako italijansko športno organizacijo.

Na občnem zboru smo zvedeli, da bo v najkrajšem času asfaltirano odprto igrišče pri Katoliškem domu. Tako bo naša mladina imela na razpolago svoje igrišče za treninge in tekme in ji ne bo treba iskati zatočišča pod tujo streho.

Po izčrpnem podanih poročilih je sledila še debata, nakar je občni zbor dal razrešnico dosedanjemu odboru. Sledile so volitve novega odbora, ki je tako sestavljen: Hladnik Boris, Spacapan Peter, dr. Pavlin Damijan, Susič Ivan, dr. Kranner Martin, dr. Černič Ninko, Valentinčič Emil, Vižintin Marijan, Brajnik Marko, Korsič Ciril. Nadzorni odbor: dr. Brešan Karlo, dr. Susič Emidij, Terpin Marijan. Razsodišče: dr. Humar Kazimir, dr. Brajuž Andrej, dr. Silvan Korševan.

Ob koncu teh vrstic se obračam na vse tiste, ki imajo smisel in veselje do športa: pridite zraven, kajti za slovenskega športnika je mesto v slovenski športni organizaciji. N.

RADIO TRSTA

Spored od 20. do 26. aprila 1969

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: Zora Tavčar: »Otok skrivnosti«. Drugi del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 Lode Weyk: »Krog«. Radijska drama. 18.45 Operetne melodije. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Pod farnim zvonom župne cerkve v Gorenjem Tarbiju (Beneška Slovenija).

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Čar glasbenih umetnin. 17.35 Misli in nazori. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Zbor »G. Schiff« iz Chioprisa-Visconcea. 21.25 Romantične melodije. 22.00 Slovenski solisti.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Pod farnim zvonom župne cerkve v Gorenjem Tarbiju (Beneška Slovenija). 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas. 18.50 Veliki jazovski orkester iz Vidma. 19.10 Bambič: Moja srečanja z umetniki (10) »Vittorio Bergagna«. 19.45 Moški zbor z Repentabra. 20.35 Cilea: »Adriana Lecouvreur«, opera v štirih dejanjih.

Sreda: 11.40 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radu Trst. 17.55 Ščepce poezije. 18.30 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 18.50 Ljudske pesmi. 19.10 Lupine: »Higiena in zdravje«. 19.15 Priljubljene melodije. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi. 17.35 Moj prosti čas. 17.55 Kako in zakaj. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 20.35 Bajsic: »Prijatelj«. Radijska drama.

Petek: 8.30 Folklorna glasba. 9.00 Promenadni koncert. 10.00 Koncert ob obletnici osvoboditve Italije. 10.45 Iz poezij Iga Grudna. 11.20 Znani orkestri zabavne glasbe. 12.10 Lokar: »Blagoznanstvo za domačo rabo«. 13.30 Glasba po željah. 15.30 Codignola: »Cesta«. Drama v treh dejanjih. 17.10 Merku: iz scenske glasbe za Plavtovo »Amfitruona«. 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri. 17.55 Slovensčina za Slovence. 18.50 Komorni koncert. 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 16.30 C. Cassola: »Fausto in Ana«. Dramatiziran roman. Druga oddaja. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.30 Za mlade poslušavce: Od šolskega nastopa do koncerta. 17.45 Slovenski znanstveni delavci z univerze. 18.00 Moj prosti čas. 18.30 Zenski vokalni oktet »F. Prešeren« iz Kranja. 18.55 Skupina »The Five Lords«. 19.10 »Družinski obzornik«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Aleksij Pregarc: »Rudi, moj Rudi«, radijska drama. 21.40 Vabilo na ples. 22.40 Zabavna glasba.

Olympia je spet pridobila dve točki

V soboto, 12. aprila je moštvo Olympije nastopilo v Gradiški proti šestertki Torriane in jo premagalo s 3 : 1. To je bila prva tekma v povratnem kolu. Čeprav igra še daleč ni zadovoljila samih igralcev, kaj šele navijače, moramo upoštevati tole: Olympia je izven svojega igrišča igrala vedno zelo slabo in ni še nikoli zmagala; tekma je bila ob 9^h zvečer na odprtem; razsvetljava je bila sicer zelo močna, ampak nenavadna in je čudno vplivala na obe moštvi, tako da sta oba nasprotnika igrala nekam zaspano, zmedeno in brez premisleka. Med Olympijci je tokrat najbolje igral Marijan Černič. Naj bo že kakorkoli: moštvo si je pridobilo dve točki in premagalo kompleks, da ne more zmagati, če ne igra v svoji telovadnici. Za Olympijo so igrali: Antonič, Soban, Valentinčič (kap.), Spacapan P., Černič, Sfiligoj, Gergolet, Cotič.

* * *

V nedeljo so pa mladinci nastopili v Trstu na deželnem prvenstvu CSI in so tudi zmagali; vendar je premagano moštvo vložilo protest. Ko bo torej zmaga uradno priznana, bomo o tem obširneje poročali.

PROSVETNO DRUŠTVO »STANDREŽ«

bo uprizorilo v župnijski dvorani v Standrežu v nedeljo, 20. aprila ob 20. uri ljudsko igro, prirejeno po povesti J. Kersnika

TESTAMENT

v štirih dejanjih
Režija: Aleksij Pregarc

OBVESTILA

ZA KMETOVALCE

Pršice

Ravnateljstvo gimnazije-liceja in učiteljska s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da se bo vršil v nedeljo, 20. aprila 1969 ob 10.30 roditeljski sestanek na šoli v ulici Croce. Vabljeni starši dijakov ali njihovi namestniki.

Prosv. društvo »F. B. Sedej« iz Steverjana vabi na običajni družabni večer, ki bo v soboto, 19. t. m. ob 21. uri v mali dvorani župnijskega doma.

Sportno združenje »Brda« iz Steverjana sporoča, da je trening za odbojko v veliki dvorani župnijskega doma vsak torek od 21^h do 22.30.

V ponedeljek, 28. t. m. bo ob 15. uri po prvem sklicanju in ob 15.30 ob drugem redni občni zbor Katoliškega tiskovnega društva v Gorici. Vršil se bo v prostorih Katoliškega doma z običajnim dnevnim redom.

V škedenjskem Domu bo v soboto, 19. t. m. odprta ob 16. uri razstava »Pododbora društva slovenskih likovnih umetnikov iz Kopra«. Razstavljali bodo: Apolonij Zvest, Rafael Nemeč, Jože Pohlen, Ivan Vari ter Viktor Birsca. Dela bodo razstavljena do nedelje, 27. aprila.

Župnija sv. Jerneja v Barkovljah vabi tudi druge slovenske vernike na romanje in izlet v Padovo in Benetke, ki bo v nedeljo, 27. aprila 1969. Vpisovanje: Pri slovenskem kaplanu g. Surini in pripravljalen odbor po slovenski maši ali tele-

KATOL. PROSV. DRUŠTVO »HRAST« DOBERDOB

priladi 20. aprila v Doberdodu »med hrasti«, tradicionalni praznik, kateri bi se bil moral vršiti na velikon. ponedeljek, s sledečim sporedom:

- ob 10.30 odprtje razstave kmečkih strojev in avtomobilov, srečolova in dobro založenega bufeta z domačo jedačo in pristno pijačo
- ob 15^h nastop v odbojki moštev Gorica : Doberdob, nakar sledijo humoristične tekme in nastopi pevskih zborov
- Popoldanski spored se bo zaključil ob veselih plesih folklornih skupin
- Ansambel »Jana« iz Steverjana bo nato nudil občinstvu prosto zabavo. Kdor išče razvedrila in veselih ljudi, bo vse to našel v nedeljo v Doberdodu. Vabljeni vsi!

fonsko na št. 96546 samo od 13. do 14. ure. Telefonsko tudi na št. 412.888 ob delavnikih (razen ob sobotah) od 13. do 15. ure. Stroški za vožnjo znašajo 1.500 lir, v kar pa ni vključeno kosilo.

Redni občni zbor Sindikata slov. šole v Trstu se bo nadaljeval v petek, 18. aprila 1969 ob 17.30 v mali dvorani Kulturnega doma. Na dnevnem redu je izvolitev odbora in razno.

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo — ENPI — je razpisalo natečaj za 8 mest psihologa drugega razreda. Prošnje je treba nasloviti na osrednje ravnateljstvo Ente Nazionale Prevenzione Infortuni - Servizio affari generali e personale - Divisione stato giuridico del personale via Alessandria, 220 - Roma in to najkasneje do 11. maja t.l.

Ministrstvo za prevoze in civilno letalstvo - Avtonomno podjetje državnih železnic - je razpisalo natečaj: A) za 25 mest poduradnika z delom tudi pri elektronskih strojih. Potrebna je diploma srednje šole. Prošnje je treba odposlati do 23. aprila 1969 na Glavno ravnateljstvo državnih železnic (Servizio personale - concorsi - Piazza della Croce Rossa - Roma). Uradni list št. 75 z dne 24. marca 1969 B) Za 45 mest pomočnika-uradnika, tipkarja ali stenografa. Potrebna je diploma srednje šole. Rok za predložitev prošnje zapade 24. aprila 1969. Uradni list št. 76 z dne 25. marca 1969. C) za 150 mest pomočnika-uradnika ali tipkarja. Potrebna je diploma srednje šole. Prošnje je treba predložiti najkasneje do 25. aprila.

Pršice (acari) so prav majhni zajedalci, ki merijo 1/2 do 1/10 mm in jih največkrat lahko vidimo samo s povečevalnim steklom. Po obliki in načinu življenja jih delimo v dve skupini.

V prvo skupino prištevamo pršice, ki so podobne majhnim pajkom in imajo večinoma 4 pare nog. Po barvi so lahko rdeče, rumene in zelene. Sem spadata dobro znana rdeči in rumeni pajek, ki se pojavljata na trtah. Ličinke pršic imajo le 3 pare nog. Pršice se naselijo na spodnji strani listov, napravijo vbode in sesajo listne sokove. Vsak vbod povzroči belo piko. Tako najdemo močno napaden list ves posut z belimi pikami. Listi nato rumenijo, rjavijo in se posušijo. Na takih listih opazimo tudi belo redko pajčevino. Pršice se razmnožujejo zelo hitro, saj imajo lahko v enem letu po 10 rodov. Posebno jim ugajajo suha in vroča poletja. Pršice prezimijo kot odrasle živalice v zemlji, pod listjem ali na opornih kolihi. Najpogosteje napadejo fižol, kumare, zelene, buče, nageljne, vrtnice pa tudi vinsko trto in sadno drevje.

Druga skupina pršic, ki so manjše, imajo obliko črviča z debelim glavoprsjem in konicastim zadkom ter imajo le dva para nog. Zarijejo se v notranjost lista ali mladih poganjkov in sesajo sokove. Na spodnji strani lista opazimo vdrtine, ki so lahko pokrite z belimi dlacicami, na gornji strani pa mehurjaste izbokline.

Pršice začnemo uničevati že pozimi z zimskimi škropili. Zatiranje pa mora biti najbolj skrbno spomladi in poleti. Takrat izberemo sredstva, ki ne uničijo samo ličink in odraslih živalic, pač pa tudi jajčeca. Taka sredstva so npr. Ovoran (200-250 gr) ali Ovoclor (150-200 gr na hl vode).

Inž. Janko Košir

DAROVI:

Za tiskovni sklad Kat. glasa: skupina romarjev v Sotto il Monte pri Bergamu je zbrala v počastitev spomina pok. mame g. Jožeta Juraka 5.000 lir; N. N. v spomin pok. Terezije Mlekuž 5.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 2.500; Brevec Stefanija 2.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; B. A. 1.000; K. C. 5.000; Marijina družba 10.000; N. N. 10.000; družina Paiz 5.000; U. Z. 3.000.

Za Alojzijeve: N. N. v spomin pok. Jurakove mame 1.000 lir; Stojan Kertelj USA, ob 10. obletnici očetove smrti 20 dolarjev.

Za Zavod sv. Družine: N. N., Mačkovlje, 5.000 lir; Stojan Kertelj, ZDA, ob 10. obletnici očetove smrti 20 dolarjev.

Za Marijanišče na Opčinah: N. N., Trst, mesečni prispevek, 1.000 lir; gospa Senčar z Opčin ob 6. obletnici Jožice Senčar 2.000 lir.

Za uboge: ga. Martelanc namesto cvetja v spomin pok. Alojzija Zupančiča. 2.000. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

priladi v soboto, 19. aprila ob 21. uri v kino dvorani v Bazovici

Neil Simon

ZARES ČUDEN PAR

komedija v treh dejanjih

Visokošolec nudi vso potrebno šolsko pomoč srednješolcem v naslednjih predmetih: angleščina, italijanščina in latinščina. Naslov na upravi lista.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo